

Çizgi Filmlerin Değerler Eğitime Olan Katkılarının Belirlenmesi: Değerler Takımı Örneği

Kübra TAŞ, Milli Eğitim Bakanlığı, ORCID ID: 0009-0008-8607-1470
Sercan BURSA, Anadolu Üniversitesi, ORCID ID: 0000-0001-6976-3581

Öne Çıkanlar

- Çizgi filmlerin değerler eğitimindeki yeri ortaya konmaya çalışılmıştır.
- Küçük yaşlarda değerler eğitiminin nasıl gerçekleştirilebileceğine ilişkin ipuçlarına yer verilmiştir.
- Değerler eğitime uygulamalı bir örnek sunulmuştur.

Öz

Toplumların ve bireylerin özünü oluşturan değerler, bir kilit taşı görevi görmektedir. Toplamları ayakta tutan, ilişkileri sağlamlaştıran, bireylerin sağlıklı olmasını sağlayan değerleri korumak, gelecek nesillere aktarmak ancak eğitimle mümkün kılınabilmektedir. Değerlerin kuşaktan kuşağa aktarılmasında birçok materyal ile yöntem ve teknik kullanılmaktadır. Somut işlemler döneminde yer alan ilkökul çocuklarına her biri soyut kavram olan değerleri aktarmada somutlaştırma önemli bir unsurdur. Bu bağlamda etkili olan materyallerden biri de çizgi filmlerdir. Bu araştırmanın amacı, çizgi filmlerin değerler eğitime olan katkılarının belirlenmesidir. Bu amaç doğrultusunda araştırmada Değerler Takımı çizgi filmi kullanılmıştır. Araştırma nitel araştırma desenlerinden biri olan temel nitel araştırmaya uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Çalışma grubunun belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemlerinden yararlanılmıştır. Çalışma grubunu 2024-2025 öğretim yılında 1.sınıfta öğrenim gören ve daha önce Değerler Takımı çizgi filmini izlememiş olan 10 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma verileri yarı yapılandırılmış görüşmeler ile elde edilmiş olup veri analizinde tümevarımsal bir yaklaşım izlenmiştir. Verilerin analizlerinde Nvivo 14 nitel veri analizi paket programından yararlanılmıştır. Araştırma sonucunda çizgi filmlerin değerler eğitiminde önemli bir rol oynadığı, değerleri somutlaştırarak aktarmada etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilere göre çizgi filmlerin değerler eğitiminde kullanılması pek çok yararlılığı beraberinde getirmektedir. Araştırma sonucuna göre küçük yaş grubundaki çocuklara değerleri aktarmada etkili olan çizgi filmlerin, toplumsal değerlerimizi daha fazla içerecek şekilde değerler eğitiminde daha çok yer alması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Değerler eğitimi, Çizgi filmler, İlkokul öğrencileri

Inönü Üniversitesi
Eğitim Fakültesi Dergisi
Cilt 26, Sayı 2, 2025
ss. 1219-1248

DOI
10.17679/inuefd.1653412

Makale Türü
Araştırma Makalesi

Gönderim Tarihi
07.03.2025

Kabul Tarihi
19.06.2025

Önerilen Atıf

Taş, K., ve Bursa, S. (2025). Çizgi filmlerin değerler eğitime olan katkılarının belirlenmesi: Değerler Takımı örneği. *Inönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26(2), 1219-1248. DOI: 10.17679/inuefd.1653412

Bu makale Anadolu Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü tarafından kabul edilen Karakter ve Değer Eğitimi Tezsiz Yüksek Lisans programı dönem projesinden üretilmiştir.

Content of this journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

1. Giriş

Bir toplumu ayakta tutan, mevcut durumunu korumasını ve ilerlemesini kolaylaştıran önemli yapı taşları vardır. Bunlardan biri değerlerdir. Değerler hem toplum hem de bireyler için önemli bir yere sahiptir. Toplumun kendi özünü koruyarak ilerlemesine yardımcı olurken toplumda yer alan bireylerin de davranışları doğrudan veya dolaylı olmak üzere değerler tarafından biçimlendirilmektedir. Şentürk (2010) değeri, kişinin kıymet verdiği, ihtiyaç duyduğu, sevdiği ve beğendiği maddi ve manevi her şey olarak tanımlarken Doğanay (2006) ise değeri yaşamı etkileyen, yaşamda önem verilen düşünceler olarak ifade eder. Değerlerin toplum tarafından kabul edilen normlar bütünü olarak bireylerin davranışlarına biçimlendirici, toplumda birlik ve beraberliği sağlayıcı güçte olduğu görülmektedir. Günümüz dünyasında oluşan şartlar ile ortaya çıkan sorunlar değerlerin ve değerler eğitiminin önemini açıkça göstermektedir.

Değerler eğitiminin son yıllarda giderek daha önemli bir yere geldiği bilinmektedir. İlk olarak karakter eğitimi adıyla 1920'lerde görülürken 1930'larda bu eğitime ilgi azalmış ancak 1960'ların sonuna doğru halkın ve eğitimcilerin büyük ilgi odağı olarak değerler eğitimi önem kazanmıştır (Gözel, 2018). Türkiye'de değerler eğitiminin 2005 yılından itibaren öğretim programlarına ders amaçları olarak girdiği bilinmektedir. Değerler eğitimi öğretmenlere pek çok rol ve sorumluluk vermektedir. Öğretmenlerin rol ve sorumlulukları davranış ve öğretim bağlamında temelde ikiye ayrılmaktadır. Küçük yaşlarda ailesindeki bireyleri örnek alarak değerler sistemini oluşturmaya başlayan bireyler okulla birlikte öğretmenlerini örnek alarak şekillendirmeye devam ederler. Öğrencilerin rol modeli olduğunu bilen öğretmenlerin değerler konusunda hassasiyetle yaklaşım sergilemeleri gerekmektedir. Buna ek olarak değerler eğitiminin gerçekleştirilmesi öğretmenlere bazı pedagojik sorumluluklar da yüklemektedir. Değerlerin kazandırılması ve davranışa dönüştürülmesi süreci esasında öğretmenler tarafından gerçekleştirilen çalışmalardan etkilenmektedir.

Değerler eğitiminde kullanılan materyallerin önemli bir yeri bulunmaktadır. Teknolojinin gelişmesiyle kitle iletişim araçları da günlük yaşamımızda büyük bir etkiye sahip olmuştur. Kitle iletişim araçları, toplumsal ve ulusal değerleri aktarma ve yayma konusunda büyük önem arz etmektedir. Kitle iletişim araçları özellikle küçük yaş grubu çocukları çizgi filmler aracılığıyla ilgi alanına çekmektedir. Çizgi filmler küçük yaş grubunda bulunan çocuklara akademik bilgiler sunmanın yanı sıra toplumsal hayat ile ilgili bilgiler kazandırma fırsatına da sahiptir. Çizgi filmler yalnızca bilgi sunmakla kalmaz toplumsal ve ulusal değerlerin çocuklara aktarılması konusunda önemli bir köprü görevi görmektedir. Değerlerin öğretimini tek düze, sıkıcı bir formattan eğlenceli bir formata taşıyarak eğlenerek öğrenme gerçekleştirilmesini sağlar. Çizgi filmler ve çizgi filmlerde yer alan karakterler aynı zamanda model alma ya özdeşim kurma yoluyla değerler eğitiminin gerçekleştirilmesine de imkân tanımaktadır (Oruç, vd., 2011).

Değerler eğitiminde model alma yoluyla öğretim, kalıcı öğrenmeler sağlamaktadır. Küçük yaşlarda çizgi filmlerde yer alan kahramanlarla özdeşim kuran çocuk bu kahramanlar gibi davranmaya, konuşmaya çalışmaktadır. Özellikle 36-72 ay dönemindeki çocuklar çizgi filmlere karşı yoğun ilgiye sahiptir. Çocukların 10 yaşına kadar çizgi filmlere ilgileri yüksek iken 10 yaşından sonra azalarak farklı programlara döndüğü ifade edilebilir (Cesur & Paker, 2007). Çocukların dünyayı algılamaları yetişkinlerden farklıdır. Çizgi filmlerde gördükleri her şeyi sorgulamadan doğru kabul eder ve ona uygun davranış sergilemeye başlayabilirler. Model alınan bu davranış olumlu olabileceği gibi istenmeyen davranışların yaygınlaşması da mümkündür. Çocukların kendileri için hazırlanmış olan bu içeriklerden saygı, sevgi, hoşgörü, yardımlaşma, dayanışma, dürüstlük, adalet gibi olumlu davranışlarla karşılaşabileceği gibi şiddet, saldırganlık, kötülük gibi olumsuz davranışlarla da karşılaşabileceği düşünülmektedir (Yener, vd., 2021). Çocukların çizgi film karakterlerinin düşünce ve davranışlarını model aldığı gerçeğinden hareketle için çizgi film ile günlük hayat arasında benzerlik olmasına, birbiriyle örtüşmesine dikkat edilmeli ve çizgi filmlerin içeriklerinin özenli bir şekilde seçilmesi gerekmektedir. Çizgi filmlerin çocukların yaratıcılıklarını destekleme ve hayal gücünü geliştirme, deneyim kazandırma,

ses ve görüntü aracılığıyla zengin uyarılarla karşılaşma, modelleme yoluyla davranış kalıpları oluşturma gibi kazanımlar sağladığı dile getirilmektedir (Oruç, vd., 2011). Bunun yanı sıra çocukların duygularını düzenleme konusunda da filmlerin etkin bir yeri bulunmaktadır (Yılmaz-Bursa, 2024). Küçük yaştaki çocuklara olumlu veya olumsuz düşünce, duygu ve davranışları aktarma konusunda son derece etkili olan çizgi filmler, değerler eğitiminde de etkili olmaktadır. Ses ve görüntü ile oluşturulan renkli dünyada çocuklar eğlenerek hoşça vakit geçirirken kahramanlarla özdeşim kurarak doğru ve iyi davranış kalıplarını oluşturlar.

Küçük yaş grubunda olan çocukların hazırbulunuşluk düzeyleri dikkate alındığında somut işlemler döneminde oldukları gerçeği pek çok seçimi etkilemektedir. Alt yaş gruplarındaki çocukların somut nitelikte değerlerle ağırlıklı olarak karşılaşmaları değerler eğitiminin amaçlarına ulaşmasında etkili görünmektedir (Bursa & Çengelci Köse, 2017). Buna ek olarak gerçekleştirilecek değerler eğitiminin somutlaştırılması önem arz etmektedir. Bu konuda kullanılabilecek önemli materyallerden biri çizgi filmlerdir. Özellikle ilkökula çağındaki çocuklara değerlerin telkin yöntemiyle aktarılmaya çalışılması kalıcı öğrenmeler oluşturmazken çizgi filmler gibi somutlaştırıcı materyaller aracılığıyla yapılan öğretim daha kalıcı bir öğrenme imkânı sağlayabilmektedir. Literatürde çizgi filmler ile değerler eğitimi bağlantısını kurmaya çalışan bazı çalışmalar bulunmaktadır. Başta Niloya, Keloğlu, Rafadan Tayfa, Ramazan Tayfa ve Kral Şakir gibi çizgi filmler olmak üzere çok sayıda çizgi filmin değerler açısından incelendiği ve ağırlıklı olarak hangi değerlere yer verdiğinin keşfedilmeye çalışıldığı çalışmalar bulunmaktadır (Ay, 2021; Kadan & Aral, 2017; Karaca, 2019; Karakuş, 2015; Özyürek, vd., 2018; Sadioğlu, vd., 2018; Sevim, 2018; Yener, vd., 2021). Abdullah (2023) ise Doraemon adlı çizgi film serisini kullanarak Malezyalı okul öncesi çocuklarıyla bir eğitim gerçekleştirmiş ve bunun sonucunda çocukların iyi ve kötü değerleri ayırt etme konusunda gelişim yaşadıklarını ortaya koymuştur. Bazı çalışmalarda ise çizgi filmlerin ya da kısa animasyon filmlerin sosyal sorunlar ve değerler eğitimi gibi konularda kullanımı ve kazanımları incelemiştir (Brown & Lindvall, 2019; Oregui, vd., 2019). Literatür incelendiği zaman değerler eğitimi ve çizgi filmler konusunda yapılan çalışmaların tamamına yakınında çizgi filmlerin farklı şekillerde analiz edildiği görülmekte ve incelenen çizgi filmlerin hangi değerleri kapsadığı tasnif edilmeye çalışılmıştır. Literatürde çizgi filmlerin değerler eğitimi gerçekleştirme amacı taşıyan bir öğretim materyali olarak kullanıldığı ve ardından bu öğretime ilişkin verilerin toplandığı çalışmalar yok denecek düzeydedir. Gerçekleştirilen bu araştırmanın amacı çizgi filmlerin değerler eğitimine olan katkılarının belirlenmesidir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

- İlkokul öğrencileri değerler eğitimi hakkında ne düşünmektedir?
- İlkokul öğrencileri çizgi filmlerin değerler eğitimindeki yeri hakkında ne düşünmektedir?
- İlkokul öğrencileri izledikleri çizgi filmleri değerler eğitimi bağlamında nasıl değerlendirmektedir?
- İlkokul öğrencileri izledikleri çizgi filmlerde yer alan değerler hakkında ne düşünmektedirler?

2. Yöntem

2.1. Araştırmanın Modeli

Nitel araştırma yaklaşımına uygun olarak gerçekleştirilen bu çalışmada ilkökul 1. sınıf öğrencilerinin çizgi filmlerin değerler eğitimine olan katkılarına ilişkin görüşleri belirlenmiştir. Bu çalışma temel nitel araştırma yöntemine uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Nitel araştırma “Gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama tekniklerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma” şeklinde tanımlanabilmektedir (Yıldırım & Şimşek, 2013). Tüm nitel araştırmaların ortak amacı, insanların yaşamlarını ve deneyimlerini nasıl anladıklarını ortaya çıkarmaktır. Temel nitel araştırma deseninde de amaç bu anlayışların yorumlanmasıdır

(Merriam, 2009). Bu desenle genel olarak katılımcıların araştırma konusu ile ilgili sahip oldukları anlamsal yapılar ortaya çıkarılmaya ve bu yapının çeşitli yönlerden yorumlanmasını sağlamak amaçlanmaktadır. Bu çalışmada da ilkokul 1. sınıf öğrencilerinin uygulama aşamasında izledikleri sekiz bölümlük “Değerler Takımı” çizgi filminin değerler eğitimine olan katkılarına ilişkin görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır.

2.2. Katılımcılar

Araştırma Türkiye’nin Akdeniz Bölgesindeki bir büyükşehirin merkezinde yer almayan bir ilçesindeki tam gün öğretim yapan bir devlet ilkokulunda gerçekleştirilmiştir. Bu okulun 1. sınıfta eğitim gören 10 öğrencisi, çalışmanın katılımcılarını oluşturmaktadır. Çalışmanın katılımcılarının belirlenmesinde nitel araştırma yaklaşımına uygun olarak amaçlı örnekleme yöntemlerinden yararlanılmıştır. Katılımcılar, amaçlı örnekleme tekniklerinden biri olan kriter örnekleme yöntemiyle uygun olarak belirlenmiştir (Yıldırım & Şimşek, 2013). Daha önce bu çizgi film serisinin izlenip izlenmemesi durumu, farklı cinsiyetlerden olma durumu ve kendileri ile ailelerinin çalışmaya katılımı onaylamaları durumu dikkat alınan kriterler olmuştur. Bu doğrultuda “Değerler Takımı” çizgi filmini daha önce izlememiş olan 10 tane ilkokul 1.sınıf öğrencisi araştırmanın çalışma grubunu oluşturmuştur. Öğrencilerin çalışmaya dâhil edilmesinde gönüllük durumu esas alınmış ve istedikleri anda çalışmadan ayrılacakları ifade edilmiştir. Çalışmaya katılan öğrencilerden ve bu öğrencilerin velilerinden sözlü ve yazılı olarak izin alınmıştır. Ayrıca çalışmada yer alan tüm öğrencilere Ö1, Ö2, Ö3... şeklinde kod isimleri verilmiştir. Katılımcılara ilişkin bilgiler Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1.

Katılımcı Bilgileri

Öğrenci	Yaş	Cinsiyet	Kardeş sayısı
Ö1	6	Erkek	1
Ö2	7	Kız	1
Ö3	7	Kız	0
Ö4	7	Erkek	0
Ö5	7	Kız	2
Ö6	7	Erkek	1
Ö7	6	Kız	0
Ö8	7	Erkek	3
Ö9	7	Erkek	1
Ö10	6	Kız	1

2.3. Uygulama Süreci

Çalışmanın uygulama sürecinde “Değerler Takımı” adlı çizgi film serisi kullanılmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı onayıyla SEDEP (Selçuklu Değerler Eğitimi Projesi) kapsamında hazırlanmış olan ve sırasıyla sorumluluk, özdenetim, sevgi, dürüstlük, adalet, saygı, yardımseverlik ve sabır değerlerine yer verilen “Değerler Takımı” adlı çizgi film kullanılmıştır. Bu çizgi filmi daha önce hiç izlememiş olan 10 tane ilkokul 1.sınıf öğrencisine bölümler haftalık olarak izlettirilmiştir. Sekiz bölümden oluşan ve 8-10 dakikalık izlenme süresi olan “Değerler Takımı” çizgi filminin ilk üç bölümü birer hafta, sonraki beş bölümü ise bir haftada ikişer bölüm olacak şekilde izlettirilmiştir. Yapılan izlemelerin ardından öğrencilerle yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Çalışmanın uygulama sürecine ilişkin bilgiler Tablo 2’de yer almaktadır.

Tablo 2.*Uygulama Süreci Bilgileri*

Bölüm İsimleri	Bölümlerin izlenme süresi	Uygulanma tarihleri
Sorumluluk	9:22	18-22.11.2024
Özdenetim	8:48	25-29.11.2024
Sevgi	8:24	02-06.12.2024
Dürüstlük	7:38	09-13.12.2024
Adalet	9:23	09-13.12.2024
Saygılı Olmak	8:37	16-20.12.2024
Yardımseverlik	9:40	16-20.12.2024
Sabırlı Olmak	8:31	23-27.12.2024

Çizgi film serisinin her bir bölümü, bölüme adını veren temel değer ve bu değerle ilişkili davranışlar üzerine kurgulanmıştır. Sorumluluk bölümünde kısaca değinilen noktalar şunlardır: görev bilinci, davranışları disipline etme, sonuçlara katlanma, verilen sözlere sadık kalma ve toplumsal sorumluluklardır. Özdenetim bölümünde kendi davranışlarını kontrol etme (otokontrol kazanma), hedef belirleme ve bu hedefe ulaşabilmek için planlama yapma ve planı uygulayabilmek konularına yer verilmiştir. Sevgi bölümünde “Sevgiyle Dünya daha güzel, herkes birbirine sevgisini göstermeli, iyi davranmalı.” ile Yunus Emre’nin “Sevelim, sevillelim.” ifadeleri ile doğrudan sevgi mesajı verilmiştir. Dürüstlük bölümünde kısaca değinilen konular şunlardır: Dürüstlüğün önemi, güvenilir insan ilişkilerinde dürüstlüğün rolü, manevi iç huzur, dürüstlikle kazanılan toplumsal saygınlık. “Dürüstlük özüdür insanın” ifadesi ile dürüstlük değeri doğrudan belirtilmiştir. Adalet bölümünde değinilen noktalar şunlardır: Eşitlik, adil davranış, doğru ve yanlışın ayrımının yapılabilmesi, yanlışların düzeltilmesi. “Adalet haklının hakkını vermektir, kararlı ve ölçülü olmaktır.” ifadesi ile doğrudan mesaj verilmiştir. Saygılı olmak bölümünde şu konulara dikkat çekilmektedir: İnsanlara ve diğer canlılara saygı, ortama saygı, farklılıklara saygı, empati kurabilme. Saygının kimseyi kırmamak ve başkalarını rahatsız etmemek olduğu mesajı doğrudan verilmiştir. Yardımseverlik bölümünde yer verilen “Veren el, alan elden üstündür”, “Cimrilik kalbimi karartmış, paylaştıkça nasıl mutlu olduğumu, yardım ettikçe içimi nasıl bir huzur kapladığını anladım. Birine yardım ettim ve içimde garip bir mutluluk oluştu.” söylemleri de yardımlaşmanın önemi ve etkileri üzerine dikkat çeken ifadelerdir. Son olarak sabırlı olmak bölümünde yer alan “Gelecek vazgeçenlerin değil sabredenlerindir.”, “Sabrın meyvesi tatlıdır. Mutluluğa ulaşmak için bazen sıkıntı çekmek zorunda kalırız.” ifadeleri sabır değerine dikkat çekmektedir.

2.4. Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırma verileri öğrenciler ile gerçekleştirilen yarı yapılandırılmış görüşmeler aracılığıyla elde edilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşmeler, alternatif sorular sormaya, daha derinlemesine görüşmeler yapabilmeye, görüşme sırasında ortaya çıkan yeni durumlara karşı alternatif derinleştirme soruları sormaya imkân sağlamaktadır (Yıldırım & Şimşek, 2013). Bu bağlamda araştırmacı tarafından oluşturulan taslak görüşme soruları biri değerler eğitimi konusunda, diğeri de çocuk gelişimi alanında doktor unvanına sahip olan iki uzmanın görüşlerine sunulmuştur. Soruların yaş grubuna uygunluğu, değer gelişimini anlamaya imkan tanıyabilecek nitelikte soruların oluşturulması gibi konular hakkında gelen dönütler çerçevesinde taslak sorular güncellenmiştir. Görüşme sorularına son biçimi verilmiştir. Araştırma kapsamında öğrencilere yöneltilen ve sekiz sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme soruları ile elde edilen veriler, tümevarımsal bir şekilde analiz edilmiştir. Tümevarımsal analizde sırasıyla veriler kodlanır, sınıflandırılır ve kodlama yoluyla verilerin altında yatan kavramlar karşılaştırılarak kavramlar ve metinler arasındaki ilişki ortaya çıkarılır. Bu bağlamda tümevarımsal analizde araştırmacı toplanan verilerden kodlama yapmaya ve anlamlı ilişkiler kurarak bir bütün oluşturmaya çalışır (Glesne, 2012). Bu çalışmada toplanan verilerin analizi için Nvivo14 nitel veri analizi paket programından yararlanılmıştır.

2.5. Etik ve İnanırcılık

Bu araştırmada inanırcılığının sağlanması adına ilk olarak görüşmeler ile elde edilen verilerin çalışmadan bağımsız farklı bir araştırmacı tarafından incelenmesi sağlanmıştır. Nitel araştırmalar konusunda deneyim sahibi olan doktoralı bir araştırmacı çalışma verilerinin bir kısmını incelemiş ve kodlayıcılar arasında yüksek bir uyum ortaya konmuştur. Çalışma bulgularının yazımı sırasında görüşmelerden doğrudan alıntılara yer verilmiştir. Araştırma süresince istedikleri anda çalışmadan çekilme hakkına sahip oldukları öğrencilere hatırlatılmış ve çalışma kapsamında kimsenin kimlik bilgilerinin deşifre edilmeyeceği, herkesin bir kod isim ile alıntılarda yer bulacağı belirtilmiştir. Çalışmaya katılan her bir öğrencinin ve öğrenci velisinin yazılı onayı alınarak gönüllü katılım formu ile veli izin formunu doldurmaları sağlanmıştır (Yıldırım & Şimşek, 2013). Araştırmanın etik boyutu için ilgili kurumlardan araştırmanın uygulanmasına yönelik yazılı izin alınmıştır. Bu kapsamda 26/11/2024 tarihli 813229 protokol numaralı karar belgesi ile Anadolu Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulundan izin alınmıştır.

3. Bulgular

Çalışmanın bu bölümünde verilerin analizi ile ulaşılan bulgulara yer verilmiştir.

3.1. Öğrencilerin Değer Tanımlamaları

Araştırmaya dâhil olan katılımcı öğrencilerle yapılan görüşmelerde yöneltilen sorulardan biri olan “Sence değer nedir?” sorusuna katılımcılardan Ö1: “iyilik”, Ö2: “saygı”, Ö3: “önemli duygularımız”, Ö4: “saygı, sevgi”, Ö5: “bizim için değerli olan duygular”, Ö6: “annemiz, babamız kıza bile doğru söylemek yani dürüstlük”, Ö7: “iyi davranmak”, Ö8: “doğru olan şeyler”, Ö9: “öğretmenimin anlattığı güzel bir şeyler”, Ö10: “büyüklerin aferin dediği şeyler” olarak düşüncelerini dile getirmişlerdir. Katılımcıların değer konusundaki tanımlarına Tablo 3’te yer verilmiştir.

Tablo 3.

Değer Tanımlamaları

Katılımcı	Katılımcı Cevaplarından Örnekler
Ö1	Değer demek iyilik bence
Ö2	Değer saygı demektir öğretmenim
Ö3	Önemli duygularımız değer olabilir
Ö4	Saygı ve sevgi değer
Ö5	Bizim için değerli olan duygular
Ö6	Annemiz, babamız kıza bile doğru söylemek yani dürüstlük
Ö7	İyi davranmak
Ö8	Doğru olan şeyler
Ö9	Öğretmenimin anlattığı güzel bir şeyler
Ö10	Büyüklerin aferin dediği şeyler

Tablo 3’te görüldüğü üzere verilen bu cevaplardan hareketle küçük yaşta bu çocukların zihninde değer ne olduğuna dair çevrelerinden gördükleri, duydukları ve yaşantıları sonucunda farklı fikirler bulunmaktadır. Genel olarak değerlerin olumlu, kendileri için önemli ve değerli duygular oluşturan, yapılması gereken davranışlar olduğu düşüncesine sahip oldukları belirlenmiştir.

3.2. Öğrencilerin Değerler Eğitimi Tanımlamaları

Araştırmanın bir diğer sorusu “Sence değerler eğitimi nedir? Kimler değerler eğitimi gerçekleştirir?” katılımcılardan Ö1 “Değerlerin öğretilmesidir, öğretmenler yapar.”, Ö2 “Saygılı olmayı öğretmek, annemiz, babamız ve öğretmenimiz yapar.”, Ö3 “Öğretmenimin önemli bir şeyler anlatması, öğretmenim anlatıyor.”, Ö4 “Doğru davranışları öğrenmemiz, ailemiz ve

öğretmenimiz öğretir.”, Ö5 “Güzel olan şeyleri öğrenmemiz, annem ve öğretmenim öğretir.”, Ö6 “Her zaman yapmam gereken doğru davranışları anlatmaları, annem ve babam bir de öğretmenim öğretir.”, Ö7 “Herkese bir de arkadaşlarıma iyi davranmam, kavgaya etmemem, öğretmenim öğretir.”, Ö8 “Hep doğruyu söylemek, kötü söz söylememek, annem söyler, okulda da öğretmenim söyler.”, Ö9 “Dedemin, ondan sonra annemin, bir de babamın söyledikleri, ailemiz öğretir.”, Ö10 “Öğretmenimin aferin dediği şeyleri bilmek, öğretmenim öğretir” şeklinde cevaplar vererek bu konudaki düşüncelerini ortaya koymaktadırlar. Katılımcıların değerler eğitimi konusundaki tanımlarına Tablo 4’te yer verilmiştir.

Tablo 4.

Değerler Eğitimi Tanımlamaları

Katılımcı	Katılımcı Cevaplarından Örnekler
Ö1	Değerlerin öğretilmesidir.
Ö2	Saygılı olmayı öğretmek
Ö3	Öğretmenimin önemli bir şeyler anlatması
Ö4	Doğru davranışları öğrenmemiz
Ö5	Güzel olan şeyleri öğrenmemiz
Ö6	Her zaman yapmam gereken doğru davranışları anlatmaları
Ö7	Herkese bir de arkadaşlarıma iyi davranmam, kavgaya etmemem
Ö8	Hep doğruyu söylemek, kötü söz söylememek
Ö9	Dedemin, ondan sonra annemin, bir de babamın söyledikleri
Ö10	Öğretmenimin aferin dediği şeyleri bilmek

Tablo 4 incelendiğinde katılımcı öğrenciler, genel olarak değerler eğitimi okulda öğretmenin anlattığı ve öğrettiği olumlu davranışlar olarak görürken bir taraftan da özellikle anne merkezli evde verilen bir eğitim olarak düşünmektedirler. Bu bilgiler doğrultusunda değerler eğitiminde evde ailenin, okulda öğretmenin önemli bir rol oynadığı da görülmektedir. Çocuk tarafından ebeveynleri ve öğretmenleri rol-model olarak belirlenip “onun gibi olma” veya “rol-model kişinin onaylaması” isteğiyle hareket etmektedir. Yetişkinlerin sözleri ile davranışlarının tutarlı olması büyük önem taşımaktadır.

3.3. Çocukların Çizgi Filmlere İlişkin Görüşleri

Araştırma kapsamında yöneltilen “Çizgi filmler hakkında ne düşünüyorsun? Hangi çizgi filmleri izliyorsun?” sorularına Ö1 “Çizgi filmler çocuklara bir şeyler öğretiyor, iyi insan olmayı öğretiyor, Teen Titans Go! çizgi filmini izliyorum.”, Ö2 “Öğretmenim eğlenceli ve güzel zaman geçirmemizi sağlıyor çizgi filmler, Niloya’ yı izliyorum.”, Ö3 “Çizgi filmlerden bazen bir şeyler öğrenebiliriz. Ben İstanbul Muhafızları’ndan tarihi eserleri öğrendim. İstanbul Muhafızları, Kratt Kardeşler izliyorum.”, Ö4 “Çizgi filmler iyi bir de kötü olanları gösteriyor öğretmenim. Efsane Maymunlar’ı izliyorum ben, kötü davrananlar hep kaybedince mutlu oluyorum.”, Ö5 “Onlardan güzel olan şeyleri öğreniyoruz, yardımlaşmayı öğreniyorum. Rafadan Tayfa’ yı izliyorum ben hep.”, Ö6 “İyi olmayı öğretiyorlar bana. Rafadan Tayfa’ yı çok seviyorum.”, Ö7 “Yeni şeyler öğreniyorum bunları izleyince. Elif’in Düşlerini çok seviyorum ben öğretmenim, ondan yiyeceklerle ilgili yeni şeyler öğreniyorum hem de eğleniyorum.”, Ö8 “Ders öğreniyorum öğretmenim matematik. Pırıl var ya onu izliyorum hep sayılar var.”, Ö9 “Doğru bir şeyler öğretiyor, şarkıları da çok eğlenceli oluyor. Kaplan Daniel’in Dünyası izliyorum.”, Ö10 “Dünya’ya iyi bakmamızı öğrendim, onlar da çocuk ama Dünya’yı hep kurtarıyorlar, MeteoHeroes izliyorum.” olarak cevap vermektedirler. Öğrencilerin çizgi filmlere ilişkin görüşlerine Tablo 5’te yer verilmiştir.

Tablo 5.*Çocukların Çizgi Filmlere İlişkin Görüşleri*

Katılımcı	Katılımcı Cevaplarından Örnekler
Ö1	Çizgi filmler çocuklara bir şeyler öğretiyor, iyi insan olmayı öğretiyor.
Ö2	Öğretmenim eğlenceli ve güzel zaman geçirmemizi sağlıyor çizgi filmler.
Ö3	Çizgi filmlerde bazen bir şeyler öğrenebiliriz. Ben İstanbul Muhafızları'ndan tarihi eserleri öğrendim.
Ö4	Çizgi filmler iyi bir de kötü olanları gösteriyor öğretmenim. Kötü davranışlar hep kaybedince mutlu oluyorum.
Ö5	Onlardan güzel olan şeyleri öğreniyoruz, yardımlaşmayı öğreniyorum.
Ö6	İyi olmayı öğretiyorlar bana
Ö7	Yeni şeyler öğreniyorum bunları izleyince. Elif'in Düşleri'ni çok seviyorum ben öğretmenim, ondan yiyeceklerle ilgili yeni şeyler öğreniyorum hem de eğleniyorum.
Ö8	Ders öğreniyorum öğretmenim matematik. Pırl var ya onu izliyorum hep sayılar var.
Ö9	Doğru bir şeyler öğretiyor, şarkıları da çok eğlenceli oluyor.
Ö10	Dünya'ya iyi bakmamızı öğrendim, onlar da çocuk ama Dünya'yı hep kurtarıyorlar.

Tablo 5 incelendiğinde verilen cevaplardan hareketle, öğrenciler çizgi filmleri hem bir şeyleri öğrenme hem de eğlence, güzel vakit geçirme aracı olarak görmektedirler. Çocukların izledikleri çizgi filmlerde yer alan olumsuz öğeler çocuğun olumsuz davranışlar sergilemesine de sebebiyet vermektedir. Çizgi filmler, doğru ve iyi bir içerikle hazırlandığında birçok olumlu katkı sağlamaktadır. Bu sebeple çizgi filmdeki kahramanların davranışları ve konuşmaları, çocuğun gündelik yaşamıyla örtüşmelidir. İzledikleri çizgi filmlere bakıldığında her birinin farklı amaçlar doğrultusunda hazırlandığı ve çocukların erişimine sunulduğu görülmektedir. Bu çeşitlilik sayesinde her konuyla ve de ilgi alanıyla uyumlu içerik bulunabilmekte ve amacına uygun olacak şekilde kullanılabilmektedir.

3.4. Değerler Eğitiminde Çizgi Filmlerin Rolüne İlişkin Görüşler

Araştırma doğrultusunda sorulan sorulardan bir diğeri olan "Sence çizgi filmlerin değerler eğitimindeki yeri ne olabilir?" sorusuna Ö1 "Çizgi filmlerdeki kahramanlar sayesinde iyi davranışları öğreniriz bir de sıkılmayız.", Ö2 "Güzel davranışları ve nasıl davranacağımızı öğrenmemizi bizi güldürüp yapıyor.", Ö3 "Çizgi filmdeki kahramanlar gibi davranıyorum, doğruyu öğreniyorum. Eğlenceli oluyor.", Ö4 "İyi davranmayı öğretiyor, çizgi filmleri seviyorum.", Ö5 "Öğretmenim bize güzel davranmayı çizgi filmle anlatıyorsun, hiç sıkılmıyorum.", Ö6 "İyi insanları gösteriyor öğretmenim ben de onlar gibi iyi biri olmak istiyorum.", Ö7 "Doğru şeyleri güzel, iyi anlatıyor.", Ö8 "Çizgi film izleyince yeni şeyler öğreniyorum, mutlu oluyorum.", Ö9 "Güzel davranmayı öğreniyorum kardeşim de öğreniyor.", Ö10 "İyi konuşmamızı, küfür etmeden, kavgaya etmemeyi öğretiyor öğretmenim." olarak cevap vermektedirler. Öğrencilerin çizgi filmlerin değerler eğitimindeki yerine ilişkin görüşleri Tablo 6'ı yer almaktadır.

Tablo 6.*Çocukların Çizgi Filmlerin Değerler Eğitimindeki Yerine İlişkin Görüşleri*

Katılımcı	Katılımcı Cevaplarından Örnekler
Ö1	Çizgi filmlerdeki kahramanlar sayesinde iyi davranışları öğreniriz bir de sıkılmayız.
Ö2	Güzel davranışları ve nasıl davranacağımızı öğrenmemizi bizi güldürüp yapıyor.
Ö3	Çizgi filmdeki kahramanlar gibi davranıyorum, doğruyu öğreniyorum, eğlenceli oluyor.
Ö4	İyi davranmayı öğretiyor, çizgi filmleri seviyorum.

Ö5	Öğretmenim bize güzel davranmayı çizgi filmle anlatıyorsun, hiç sıkılmıyorum.
Ö6	İyi insanları gösteriyor öğretmenim ben de onlar gibi iyi biri olmak istiyorum.
Ö7	Doğru şeyleri güzel, iyi anlatıyor.
Ö8	Çizgi film izleyince yeni şeyler öğreniyorum, mutlu oluyorum.
Ö9	Güzel davranmayı öğreniyorum kardeşim de öğreniyor.
Ö10	İyi konuşmamızı, küfür etmeden, kavga etmemeyi öğretiyor öğretmenim.

Tablo 6 incelendiğinde verilen cevaplar doğrultusunda, çocuklar çizgi filmleri yeni bilgileri öğrenme aracı olarak görmektedirler. Çizgi filmler doğru ve zengin bir içerikle hazırlandığı zaman çocuğun düşünce ve duygu dünyasına rahatlıkla erişilmesini sağlar. Çocuğun dünyasına erişim sağlandıktan sonra değerlerin aktarımı ve istendik yönde davranış haline getirme süreci hem kolaylaşır hem de keyifli bir öğrenme gerçekleşir. Çocuklar sosyal öğrenme ve rol-model yoluyla öğrenme gerçekleştirir bu nedenle çizgi film karakterleri aracılığıyla işlenen değerlere önem gösterilmesi gerekmektedir.

3.5. Öğrencilerin Uygulama Sürecine İlişkin Görüşleri

Araştırma doğrultusunda katılımcı öğrencilere yöneltilen “İzlediğin “Değerler Takımı” çizgi filmi hakkındaki duygu ve düşüncelerin nelerdir?” sorusuna Ö1 “Bu çizgi filmi olumlu davranışları öğretiyor. Sorumluluk sahibi olmayı, sevdiklerimize yardım etmek, çevremize saygılı olmak.”, Ö2 “Yardım, sevgi ve doğruluk gibi davranışları öğretiyor öğretmenim.”, Ö3 “Değerler Takımını çok sevdim. Ondan çok şey öğrendim, güzel şeyler gösteriyor.”, Ö4 “İyi olan şeyleri öğretiyor, onları hep izliyorum artık.”, Ö5 “Güzel davranmayı öğrendim onlardan öğretmenim.”, Ö6 “İyi insan olmayı öğretiyor, güzel duygular anlatıyor.”, Ö7 “Doğru şeyleri anlattı bize hem de çok güzeldi yine izleyelim öğretmenim.” Ö8 “Öğretmenim adil olmayı ve saygılı olmayı bir de işlerimi unutmamayı öğrendim, evde de izleyebilir miyim öğretmenim?”, Ö9 “İyi davranmayı öğretti bana öğretmenim kardeşim de izlesin güzel şeyler öğrensın öğretmenim.”, Ö10 “Öğretmenim sabırlı olmayı öğrendim bir de o çocuklar gibi herkese yardım etmeyi.” olarak cevap vermektedirler. Öğrencilerin uygulama sürecine ilişkin görüşleri Tablo 7’de görülmektedir.

Tablo 7.

Öğrencilerin Uygulama Sürecine İlişkin Görüşleri

Katılımcı	Katılımcı Cevaplarından Örnekler
Ö1	Bu çizgi filmi olumlu davranışları öğretiyor. Sorumluluk sahibi olmayı, sevdiklerimize yardım etmek, çevremize saygılı olmak.
Ö2	Yardım, sevgi ve doğruluk gibi davranışları öğretiyor öğretmenim.
Ö3	Değerler Takımını çok sevdim. Ondan çok şey öğrendim, güzel şeyler gösteriyor.
Ö4	İyi olan şeyleri öğretiyor, onları hep izliyorum artık.
Ö5	Güzel davranmayı öğrendim onlardan öğretmenim.
Ö6	İyi insan olmayı öğretiyor, güzel duygular anlatıyor.
Ö7	Doğru şeyleri anlattı bize hem de çok güzeldi yine izleyelim öğretmenim.
Ö8	Öğretmenim adil olmayı ve saygılı olmayı bir de işlerimi unutmamayı öğrendim, evde de izleyebilir miyim öğretmenim?
Ö9	İyi davranmayı öğretti bana öğretmenim kardeşim de izlesin güzel şeyler öğrensın öğretmenim.
Ö10	Öğretmenim sabırlı olmayı öğrendim bir de o çocuklar gibi herkese yardım etmeyi.

Tablo 7 incelendiğinde, çocukların daha önceden hiç izlemedikleri ilk kez araştırma kapsamında izledikleri Değerler Takımı çizgi filmine olumlu bir bakış açısı geliştirdikleri belirlenmiştir. Çizgi filmin içeriğindeki değerlere ilişkin farkındalık kazandıkları ve keyifli bir öğrenme geçekleştirdikleri fark edilmektedir. Kendi dünyalarına uygun hazırlanmış ve temiz içerikli bu çizgi filmi çok beğendikleri, bu çizgi film ile verilmeye çalışılan mesajları anlayarak

yorumlayabildikleri ve kendileri gibi küçük yaşlardaki çocuklara tavsiye edebildikleri görülmektedir.

Araştırma kapsamında öğrencilere yöneltilen “Çizgi filmde hangi değerlerden bahsedildi?” sorusuna Ö1 “Dürüstlük, sevgi, saygı, adalet, sorumluluk.”, Ö2 “Yardımsızlık, sevgi, saygı, dürüstlük.”, Ö3 “Sabır, sevgi, saygı, özdenetim, adalet, dürüstlük, sorumluluk.”, Ö4 “Sevgi, saygı, dürüstlük, sabırlı olmak, yardımsızlık.”, Ö5 “Sorumluluk, özdenetim, sevgi, saygılı olmak, adalet, sabır.”, Ö6 “Saygı, sevgi, yardımsız olmak, dürüst olmak, sabırlı olmak.”, Ö7 “Adaletli olmak, dürüst olmak, sevgi, saygı, sorumluluk.”, Ö8 “Sabırlı olmak, sevgi, saygı, sorumluluk, adalet, özdenetim.”, Ö9 “Özdenetim, sevgi, saygılı olmak, dürüstlük, sabırlı olmak.”, Ö10 “Sevgi, sabır, saygı, dürüst olmak, adaletli olmak, yardımsız olmak.” olacak şekilde cevap vermektedirler. Görüşler incelendiğinde öğrencilerin sıklıkla sevgi, saygı ve dürüstlük değerlerinden bahsettikleri, özdenetim ve adalet gibi değerlerden ise daha az bahsettikleri görülmüştür. Çocuklar izledikleri çizgi filmler ile günlük yaşantıları arasında ilişki kurarak izlediklerini anlamlandıırırlar. Çocukların verdikleri cevaplara bakıldığında en fazla sevgi ve saygı değerleri söylenirken en az özdenetim değeri söylenmektedir. Çocuklar toplumsal yaşamda sürekli olarak sevgi ve saygı değerlerini duymakta ve görmekteyken özdenetim değerine çok maruz kalmamaktadırlar. Düzenli olarak dışsal etkenlerle (ödül, cezalandırma...) motive edilen çocuklarda dışsal etkenlere duyarlılık gelişip koşullanma yaşanırken içsel denetim yani özdenetim gelişmemektedir. Bu nedenle çocuklarda sürekli dışsal motivasyon sağlayacak etkenlerin kullanımı yerine içsel motivasyon kazandırmak gerekmektedir. Katılımcı öğrencilerden sorumluluk değeri yanıtını veren çocukların günlük yaşantılarında da sorumluluklarının farkında oldukları ve buna uygun davrandıkları gözlenmektedir. Çocukların yaşantısına dâhil edilen değerler daha çok anlam kazanırken bu değerlerin meydana getirdiği davranış değişiklikleri de kalıcı hale gelmektedir.

3.5. Öğrencilerin Uygulama Sürecinde Kullanılan Çizgi Filmin Değerler Eğitime Katkısına İlişkin Görüşleri

Katılımcı öğrencilere araştırma kapsamında “Bu çizgi film sende nasıl bir etki yarattı?” sorusu yöneltilmiştir. Katılımcılar bu soruya, Ö1 “Arkadaşlarımla kavga etmeyi bıraktım, çevreyi temiz tutmayı öğrendim.”, Ö2 “Yardım etmenin başkalarını mutlu ettiğini öğrendim, ben de hep yardım ediyorum.”, Ö3 “Sorumluluk sahibi olmayı öğrendim öğretmenim odama sorumluluk köşesi bile yaptık.”, Ö4 “Öğretmenim artık ödevlerimi yaparken daha sabırlı oldum.”, Ö5 “Öğretmenim evde herkes kendi görevlerini yapıyor bir de ben yardımsız oldum.”, Ö6 “İyi çocuk olmayı öğrendim öğretmenim yerdeki çöprü aldım sonra tuvaletteki suyu boştan akıyordu ya kapattım.”, Ö7 “Öğretmenim sabırlı olmayı öğrendim bugün merdivende kimseyi itmedim bekledim.”, Ö8 “Arkadaşlarımla oyun oynarken adil oluyorum öğretmenim, adil olmak iyi bir şey.”, Ö9 “Öğretmenim artık kimseye hiç vuruyorum, güzel güzel oynuyorum öğretmenim, hep doğruyu söylüyorum.”, Ö10 “Yardım etmenin, sabırlı olmanın güzel olduğunu bir de doğru söylemeyi öğrendim öğretmenim.” şeklinde cevaplar verilmiştir.

Görüşler incelendiğinde katılımcı öğrencilerin daha önce hiç izlemedikleri ilk kez araştırma kapsamında izledikleri Değerler Takımı çizgi filminde yer alan kahramanlardan etkilendikleri ve bu kahramanları rol-model olarak onların davranışlarını taklit ettikleri belirlenmiştir. Çizgi film karakterlerini kendine örnek alan çocuklar onlar gibi davranmaya ve düşünmeye başlamışlardır. Sorumluluk değeriyle ilk kez bu çizgi filmle karşılaşan çocuklar sorumluluğun ne olduğuna ve sorumluluk sahibi bireylerin nasıl davrandığına dair bir bakış açısı kazanmış ve bunu kendi yaşantılarında uygulamaya koymaya çalışmışlardır. Dürüstlüğün önemli bir değer olduğunun farkına vararak sonuç ne olursa olsun doğru söylemeyi, dürüst davranmayı davranış haline getirmeye başlamışlardır. Bu yaş grubundaki çocuklarda var olan sabırsız davranışlar, sırasını bekleyememe, her şeyin hemen o an gerçekleşmesini isteme davranışı, sabrı öğrenmenin ve sabrın sonucunda ulaşılan her şeyin daha güzel olacağını bilmenin etkisiyle

değişikliğe uğramış ve olumlu yönde değişiklik göstermeye başlamıştır. Son olarak öğrencilerin uygulama sürecine ilişkin önerileri alınmıştır. Bu görüşler Tablo 8’de yer almaktadır.

Tablo 8.

Öğrencilerin Uygulama Sürecine İlişkin Görüşleri

Katılımcı	Katılımcı Cevaplarından Örnekler
Ö1	Değerler Takımı’nın daha çok bölümü olsun.
Ö2	İyilik, güzel şeyler anlatan böyle çizgi filmler izleyelim hep.
Ö3	Öğretmenim bu çizgi filmlerden daha çok olsun.
Ö4	Buradaki kahramanları çok sevdim onlardan daha çok istiyorum.
Ö5	Bu çizgi filmde daha çok yapsınlar öğretmenim.
Ö6	Öğretmenim başka güzel şeyler anlatan bölümleri de olsun.
Ö7	Bu çok az öğretmenim çok olsun.
Ö8	Ben de çok sevdim daha çok izleyelim öğretmenim.
Ö9	Bize güzel şeyler anlatan böyle şeyler olsun öğretmenim olur mu?
Ö10	Bunlar çok güzeldi ama uzun olsun öğretmenim hemen bitmesin.

Tablo 8 incelendiğinde öğrencilerin Değerler Takımı’nı çok beğendiklerini, daha fazla bölümünün olmasını, bölümlerinin daha uzun olmasını ve ayrıca bu çizgi film gibi içeriğe sahip daha çok çizgi film olmasını istediklerini dile getirdikleri görülmektedir. Uygulama süresince çocukların çizgi film kahramanlarıyla kendilerini özdeşleştirerek onlar gibi davranmaya, konuşmaya ve düşünmeye başladıkları belirlenmiştir. Bu durum çoğu soyut olan bu değerlerin kahramanlar aracılığıyla somutlaşmasına imkân tanımıştır.

4. Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Nitel araştırma yöntemine uygun bir şekilde gerçekleştirilen bu araştırmanın amacı, çizgi filmlerin değerler eğitimine olan katkılarının belirlenmesidir. Bu amaç doğrultusunda Değerler Takımı çizgi filmini daha önce hiç izlememiş beş erkek, beş kız toplam 10 tane 1. sınıf öğrencisine bu çizgi film belirlenen uygulama sürecinde izlettirilerek öğrencilerin görüşleri alınmıştır. Araştırmada sonucunda elde edilen bulgulardan hareketle bazı temel sonuçlara ulaşılmıştır. Yapılan araştırmanın sonucunda çizgi filmlerin çocukların düşünceleri, duyguları, bakış açıları ve davranışları üzerinde çok önemli bir etkisi olduğunu göstermektedir. Değerleri içeren olumlu içeriklerle hazırlanmış, çocukların yaş grubuna uygun olan çizgi filmler çocuklarda olumlu düşünce ve davranışın artmasını sağlamaktadır. Bu sonucu destekler nitelikte literatürdeki bazı çalışmalarda da çizgi film ve kısa animasyon filmlerinin kullanımının değer gelişiminin yanı sıra çocukların sosyal sorunlara tanık olmalarına da imkan tanıdığı vurgulanmaktadır (Brown & Lindvall, 2019; Oregui, vd., 2019). Bu yaş grubunda yer alan çocuklara değerleri öğretirken telkin yöntemi gibi öğrencinin pasif, öğretmenin aktif olduğu bir yöntemden ziyade çizgi filmlerin aktif bir şekilde kullanılması olumlu sonuçlar verebilmektedir. Ulaşılan bu sonucu destekler nitelikte Oruç ve arkadaşları (2011) yaptıkları çalışma sonucunda çizgi filmlerin çocukların yaratıcılıklarını destekleme ve hayal gücünü geliştirme, deneyim kazandırma, ses ve görüntü aracılığıyla zengin uyarılarla karşılaşma, modelleme yoluyla davranış kalıpları oluşturma gibi kazanımlar sağladığını dile getirmişlerdir.

Çalışmada ulaşılan sonuçlardan bir diğerine göre çocuklar günlük yaşantılarında çevrelerinde gördükleri, duydukları ve deneyimledikleri değerlere dair fikir sahibi olmaktadır. Çocuklara toplumsal, ulusal ve evrensel boyutta yer alan birçok değeri daha çok tanıma ve deneyimleme fırsatları oluşturulmalıdır. Çocuklar ne kadar çok değerle tanışır ve bu değerleri doğru şekilde öğrenirlerse olumlu davranışlarının da artacağı düşünülmektedir. Benzer şekilde Abdullah (2023) Malezyalı çocuklarla çizgi filmler yoluyla değerler eğitimi gerçekleştirdiği çalışmasıyla beraber çocukların yeni değerler tanıdıklarını ve bu değerleri iyi ya da kötü olarak kategorize ettikleri sonucuna ulaşmıştır. Yapılandırmacı eğitim anlayışının temelinde yatan unsurlardan biri deneyimdir. Çocukların yeni deneyimlere daldırılması onların öğrenmeleri

üzerinde oldukça büyük olumlu bir etkiye sahiptir (Süral, 2024). Dolayısıyla çizgi fimler de çocuklar için bir deneyim kazandırma süreci olarak görülebilir.

Araştırmanın sonucunda ulaşılan bir diğer sonuç ise Değerler Takımı çizgi filminde yer alan sekiz değer, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenen on kök değer arasında bulunan bu kök değerlerden bazıları çocuklar tarafından tanımlanarak örneklendirilebilirken bazı değerleri ilk kez duydukları belirlenmiştir. Toplumumuzda önemli yere sahip olan sevgi ve saygı değerleri bütün çocuklar için bilindik değerler iken özdenetim değeri çoğu çocuk tarafından ilk kez bu çizgi film ile adını duydukları değerler arasında yerini almaktadır. Çocukların değerleri anlamlandırabilmesi için günlük yaşantısı içinde somut örneklerle karşılaşması gerekmektedir. Değerler Takımı çizgi filmde yer alan kısa bölümlerde çocukların günlük yaşantısına uygun olacak şekilde tasarlanmış olay örgüleri ve çevresinde rahatlıkla karşılaşabileceği karakterlere yer verilmektedir. Böylelikle çocuk, rahatça bağlantı kurarak aktarılan değerleri anlamlandırarak kendi yaşantısının içine dâhil edebilmektedir. Benzer şekilde Kadan ve Aral (2017) tarafından yapılan çalışmada da okul öncesi ve ilkokul çağındaki çocukların sıkça izledikleri çizgi filmler belirlenerek evrensel değerlerin yer alma oranları incelenmiştir. Çalışmanın sonucunda çizgi filmlerde en çok yer alan değerlerin “saygı, yardımlaşma, dostluk” olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ulaşılan sonuçlar ile yapılan bu çalışmanın sonuçları örtüşmektedir. Bir başka çalışmada sonuçları destekler nitelikte Yaman ve arkadaşları (2015) tarafından yapılan çalışmada Dede Korkut çizgi film incelemesinde doğruluk, dostluk, saygı, ahlak ve toplumsal kurallar, yardımseverlik, sabır, liderlik ve sorumluluk değerleri ön planda bulundurulmuş değerler arasında yer almaktadır. Karakuş (2015) tarafından yapılan çalışmada Niloya adlı çizgi filmde sıklıkla “sevgi, duyarlılık, iyilik, hoşgörü” değerlerine yer verildiği sonucuna ulaşılmıştır. Sevim (2013) çalışmasında yerli ve yabancı altı çizgi filmi incelemiş ve sonucunda çizgi filmlerde en çok yer verilen ve vurgulanan değerlerin “yardımseverlik” değeri olduğu belirlenmiştir. Çalışmalarda görüldüğü üzere çizgi filmlerden sıklıkla benzer nitelikte değerler ön plana çıkmaktadır. Özdenetim gibi değerlerin biraz daha geri planda kalması pek çok çalışmada ulaşılan ortak sonuçlar arasındadır. Bunun pek çok sebebi olabileceği gibi bu durumu açıklamaya kültürel faktörler yardımcı olabilir. Özellikle Türkiye gibi aşırı korumacı aile tutumlarının yüksek olduğu toplumlarda özdenetim unsurlarının geri planda kalıyor olması beklenen bir durum olabilir (Yalçın & Tantekin Erden, 2018).

Çalışmanın sonuçlarından diğeri çocukların rol-model yoluyla öğrenme gerçekleştirmeleridir. İzledikleri Değerler Takımı çizgi filminde yer alan kahramanların düşünce ve davranışlarını örnek alarak onları taklit ederek olumlu yönde değerlerle bezenmiş benzer davranış ve düşünce kalıpları oluşturmaktadırlar. Benzer şekilde Yorulmaz (2013) çalışmasında çocukların Sosyal Öğrenme kuramına uygun biçimde çizgi film kahramanlarının davranışlarını taklit etmekte, kendi davranışlarını ve karakterlerini onlara göre şekillendirmekte olduğunu ifade etmektedir. Bir diğer çalışmada çocukların çizgi film karakterlerini neden model aldıkları sorulduğunda, karakterlerin sevimli ve komik olma, iyilik yapma, yardım etme ve vatani koruma davranışlarını ifade etmişlerdir (Kaymak & Öğretir Özçelik, 2020).

Araştırmanın genel sonucuna göre çizgi filmler değerler eğitiminde oldukça önemli bir rol oynamaktadır. Değerlerin yaşatılması ve kuşaktan kuşağa aktarılabilmesi için erken yaşta çocuklara bu bilinci aşlamak gerekmektedir. Bunun en etkili ve kolay yolu da değerler eğitiminde çizgi filmler gibi çocukların dikkatlerini çeken materyallerin kullanımına yer vermektir. Ancak bu noktada çizgi film tercihlerinde çok dikkatli olunmalıdır. Toplumsal, ulusal ve evrensel değerlere büyük ölçüde yer veren, olumsuz davranış ve düşünce yapılarından uzak, çocukların bireysel ve toplumsal kimlik yapılarını zedelemeyecek, argo veya kötü söz gruplarından arındırılmış, amacına uygun hazırlanmış çizgi filmler tercih edilmelidir. Bu sonuçla örtüşür nitelikte Yener ve arkadaşları (2021) çocukların kendileri için hazırlanmış olan çizgi filmlerde saygı, sevgi, hoşgörü, yardımlaşma, dayanışma, dürüstlük, adalet gibi olumlu davranışlarla karşılaşabileceği gibi şiddet, saldırganlık, kötülük gibi olumsuz davranışlarla da karşılaşabileceğini dile getirmektedir. Bir diğer

çalışmada Yağlı (2013) iyi hazırlanmış çizgi filmlerin çocuğun sosyalleşmesine ve olumlu davranışlar kazanabilmesine yardımcı olurken olumsuz öğelerin yer aldığı çizgi filmlerin ise çocukların düşünsel ve duygusal yapısını olumsuz etkileyerek olumsuz davranışlar sergilemesine yol açabileceği sonucuna ulaşmıştır. bu sonuçlar bir eğitim materyali olarak çizgi filmlerin kullanılması konusunda öğretmenlerin seçici misyonuna vurgu yapmaktadır.

Çalışma sonuçlarından hareketle değerler eğitimi uygulama süreçlerine, çizgi film kullanımına ve bu konuda yapılabilecek olası bilimsel çalışmalara dönük bazı öneriler getirmek mümkündür. Bu öneriler şu şekildedir:

- İlkokul çağındaki çocuklara değerler eğitimi gerçekleştirirken çizgi film kullanımı önerilmektedir.
- Seçilecek olan çizgi filmlerin toplumsal, ulusal ve evrensel değerleri kapsayan nitelikte olması önerilmektedir.
- Seçilen çizgi filmlerdeki değerlerin sözel ifade boyutunda kalmamasına kahramanların davranışlarına da yansıtılmış olmasına dikkat edilmelidir.
- Çocuklara daha fazla değeri tanıma ve deneyimleme fırsatı sağlayacak yaşantılar sunulmalıdır.
- Değerler Takımı çizgi filmi gibi değerleri hem doğrudan hem de dolaylı olarak işleyen çizgi filmler hazırlanmalıdır.
- Çizgi filmlerin kullanıldığı araştırmalarda gözlem boyutuna yer verilmesi ya da çizgi filmler sayesinde gelişim göstermeye başlayan davranışların kalıcılığının izlenebileceği araştırmaların yapılması önerilmektedir.

Etik Komite Onayı: Bu araştırma için 26/11/2024 tarihli 813229 protokol numaralı karar belgesi ile Anadolu Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulundan izin alınmıştır.

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Yazar Katkıları: Yazarlar; bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve yayımlanması için eşit düzeyde katkı sağlamışlardır.

Çıkar Çatışması: Yazarlar; bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve yayımlanmasına ilişkin herhangi bir potansiyel çıkar çatışması beyan etmemiştir.

Finansal Destek: Yazarlar; bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve yayımlanması için herhangi bir finansal destek almamıştır.

Yapay Zekâ Kullanımı Bildirimi: Yazarlar; bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve yayımlanması için herhangi bir yapay zekâ aracından faydalanmamıştır.

Kaynakça

- Abdullah, M. A. R. (2023). Learning moral values through cartoons for Malaysian preschool-aged children. *International Journal of Learning, Teaching and Educational Research*, 22(6), 370-394. <https://doi.org/10.26803/ijlter.22.6.20>
- Ay, H. ve Yangil, M. K. (2021). Kral Şakir çizgi filminin değerler eğitimi açısından incelenmesi. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(2), 45-60.
- Brown, W. J., & Lindvall, T. R. (2019). Green cartoons: toward a pedagogy of the animated parable. *Animation*, 14(3), 235-249. <https://doi.org/10.1177/1746847719881701>
- Bursa, S. ve Çengelci Köse, T. (2017). Türkiye ve Kanada sosyal bilgiler öğretim programlarının değerler eğitimi bakımından karşılaştırılması. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 7(2), 338-372. <https://doi.org/10.18039/ajesi.333738>
- Cesur, S. ve Paker, O. (2007). Televizyon ve çocuk: Çocukların TV programlarına ilişkin tercihleri. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(19), 106-125.
- Doğanay, A. (2006), "Değerler Eğitimi", Cemil Öztürk (Ed.), *Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretimi* içinde (ss. 256-287). Pegem Yayıncılık.
- Glesne, C. (2012). *Nitel araştırmaya giriş*. (Çev: Ersoy, A. ve Yalçınoglu, P.). Anı Yayıncılık.
- Gözel, Ü. (2018). *Hayat bilgisi dersi öğretim programının değerler eğitimi açısından öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi*. (Yayın No. 517653) [Yüksek lisans tezi, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
- Kadan, G. ve Aral, N. (2017). Evrensel değerlerin çizgi filmler açısından incelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 4(6), 104-117.
- Karaca, S. S. (2019). *Çizgi filmlerde değerler eğitimi, değerler eğitimi açısından Rafadan Tayfa çizgi filminin incelenmesi*. (Yayın No. 569927) [Yüksek lisans tezi, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
- Karakuş, N. (2015). Okul öncesi döneme hitap eden tema içerikli çizgi filmlerin değerler eğitime katkısı yönünden değerlendirilmesi (Niloya örneği). *Değerler Eğitimi Dergisi*, 12(30), 251-277.
- Kaymak, N. ve Özçelik, A. D. Ö. (2020). Evrensel değerler üzerine bir inceleme: Vikingler çizgi film örneği. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, (41), 26-43. 10.33418/ataunikkefd.733890
- Merriam, S. B. (2009). *Qualitative research: A guide to design and implementation*. Jossey.
- Oregui, E., Aierbe, A., & Bermejo, J. (2019). Habilidad narrativa e identificación de valores y contravalores en dibujos animados por alumnado de Educación Primaria. *Anales de Psicología/Annals of Psychology*, 35(2), 269-279. DOI: 10.6018/analesps.35.2.331441
- Oruç, C., Tecim, E. ve Özyürek, H. (2011). Okul öncesi dönem çocuğunun kişilik gelişiminde rol modellik ve çizgi filmler. *Ekev Akademi Dergisi*, (15)48, 281-297.
- Özyürek, A., Kaya, B., Yeşil, Z. ve Karadaş, İ. (2018). Keloğlan masalları çizgi filminin değerler açısından incelenmesi. *Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 4, 1-11.
- Sadioğlu, Ö., Turan, M., Dikmen, N., Yılmaz, M., Özkan, Y. (2018). Değerlerin öğretiminde çizgi filmler: Rafadan Tayfa örneği. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(3), 240-251. <https://doi.org/10.17679/inuefd.333173>.
- Sevim, Z. (2013). *Çizgi filmlerin değerler eğitimi bakımından karşılaştırılması*. (Yayın No. 344660) [Yüksek lisans tezi, Uşak Üniversitesi]. YÖK Ulusal Tez Merkezi.

- Süral, S. (2024). Yapılandırmacı öğrenme yaklaşımının eğitim programları üzerindeki etkileri. *Ulusal Eğitim Akademisi Dergisi*, 8(2), 174-181. <https://doi.org/10.32960/uead.1524590>
- Şentürk, H. (2010). Kişilik gelişiminde eğitim, din ve değerlerin rolü eğitime bakış. *Eğitim-Öğretim ve Bilim Araştırmaları Dergisi*, 6(18), 50-55.
- Yağlı, A. (2013). Çocuğun eğitiminde ve sosyal gelişiminde çizgi filmlerin rolü: Caillou ve Pepee örneği. *International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 8(10), 707-719. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.5965>
- Yalcin, F. ve Erden, F. T. (2018). Risky play in early childhood education: A risk worth taking. *İlköğretim Online*, 17(4), 1847-1860. <https://doi.org/10.17051/ilkonline.2019.506862>
- Yaman, E., Bayburtlu, F. İ., Tekir, B. ve Kırmızı, S. (2015). Dede Korkut çizgi filminde yer alan değerler. *Değerler Eğitimi Dergisi*, (13)29, 245-269.
- Yener, Y., Yılmaz, M. ve Şen, M. (2021). Çizgi filmlerde değer eğitimi: TRT çocuk örneği. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 7(2), 114-128. <https://doi.org/10.24289/ijsser.846419>
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz Bursa, G. (2024). Negative emotions in children's drawings and their emotion regulation strategies. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 14(1), 265-283. <https://doi.org/10.18039/ajesi.1315238>
- Yorulmaz, B. (2013). Din ve değerler eğitimi açısından Caillou çizgi filminin değerlendirilmesi. *Diyanet İlmi Dergi*, 49(3), 127-143.

Determining the Contributions of Cartoons to Values Education: The Example of “Değerler Takımı”

Kübra TAŞ, Milli Eğitim Bakanlığı, ORCID ID: 0009-0008-8607-1470

Sercan BURSA, Anadolu Üniversitesi, ORCID ID: 0000-0001-6976-3581

Highlights

- The place of cartoons in values education has been tried to be revealed.
- Tips on how to carry out values education at young ages have been given.
- A practical example of values education has been presented.

Abstract

Values that constitute the essence of societies and individuals serve as a keystone. Protecting and transferring values that keep societies standing, strengthen relationships, and ensure the health of individuals to future generations is only possible through education. Concretization is an important element in transferring values, each of which is an abstract concept, to primary school children in the concrete operations period. The purpose of this research is to determine the contributions of cartoons to values education. For this purpose, the Values Team cartoon was used in the research. The research was carried out in accordance with basic qualitative research, which is one of the qualitative research designs. Purposeful sampling methods were used in determining the study group. The study group consists of 10 students studying in the 1st-grade in the 2024-2025 academic year who had not watched the Values Team cartoon before. The research data were obtained through semi-structured interviews and an inductive approach was followed in data analysis. As a result of the research, it was concluded that cartoons play an important role in values education and are effective in transferring values by concretizing them. According to the students, the use of cartoons in values education brings many benefits. According to the results of the research, it is recommended that cartoons, which are effective in transferring values to children in the young age group, should be included more in values education in a way that includes more of our social values.

Keywords: Values education, Cartoons, Primary school students

Inönü University
Journal of the Faculty of
Education
Vol 26, No 2, 2025
pp. 1219-1248

DOI
10.17679/inuefd.1653412

Article Type
Research Article

Received
XX.XX.20XX

Accepted
XX.XX.20XX

Suggested Citation

Taş, K., & Bursa, S. (2025). Determining the contributions of cartoons to values education: The example of the Değerler Takımı. *Inönü University Faculty of Education Journal*, 26(2), 1219-1248. DOI: 10.17679/inuefd.1653412

This article was produced from the term project of the Non-Thesis Master's Program in Character and Value Education, accepted by Anadolu University, Institute of Graduate Education.

1. Introduction

There are important building blocks that sustain a society and facilitate its preservation and progress. One of these is values. Values have an important place for both society and individuals. While helping the society to progress by protecting its own essence, the behaviors of individuals in the society are also shaped by values, directly or indirectly. Şentürk (2010) defines value as everything tangible and intangible that a person values, needs, loves and likes, while Doğanay (2006) defines value as the thoughts that affect life and are given importance in life. Values, as a set of norms accepted by society, have the power to shape the behavior of individuals and to ensure unity and solidarity in society. The problems emerging with the conditions in today's world clearly show the importance of values and values education.

It is known that values education has become increasingly important in recent years. While it was first seen in the 1920s under the name of character education, interest in this education decreased in the 1930s, but towards the end of the 1960s, values education gained importance as the focus of great interest of the public and educators (Gözel, 2018). In Turkey, it is known that values education has been included in curricula as course objectives since 2005. Values education gives teachers many roles and responsibilities. Teachers' roles and responsibilities are basically divided into two in the context of behavior and teaching. Individuals who start to form their value system at a young age by taking their family members as role models continue to shape it by taking their teachers as role models at school. Teachers, who know that they are the role models of students, need to approach values with sensitivity. In addition, the realization of values education also imposes some pedagogical responsibilities on teachers. The process of acquiring values and transforming them into behaviors is essentially affected by the work carried out by teachers.

The materials used in values education have an important place. With the development of technology, mass media have also had a great impact on our daily lives. Mass media are of great importance in transferring and spreading social and national values. Mass media especially attracts the attention of young children through cartoons. In addition to providing academic information to young children, cartoons also have the opportunity to provide them with information about social life. Cartoons not only provide information but also serve as an important bridge to transfer social and national values to children. By moving the teaching of values from a monotonous, boring format to an entertaining format, it enables learning by having fun. Cartoons and the characters in cartoons also enable the realization of values education through modeling or identification (Oruç, et al., 2011).

Teaching through modeling in values education provides permanent learning. At a young age, children who identify with the heroes in cartoons try to behave and speak like these heroes. Especially children in the 36-72 month period have an intense interest in cartoons. It can be stated that while children's interest in cartoons is high until the age of 10, it decreases after the age of 10 and turns to different programs (Cesur & Paker, 2007). Children's perception of the world is different from adults. They accept everything they see in cartoons as true without questioning and may start to exhibit appropriate behavior. This modeled behavior can be positive, but it is also possible for unwanted behaviors to become widespread. It is thought that children may encounter positive behaviors such as respect, love, tolerance, cooperation, solidarity, honesty, justice, as well as negative behaviors such as violence, aggression and evil from these contents prepared for them (Yener, et al., 2021). Based on the fact that children model the thoughts and behaviors of cartoon characters, attention should be paid to the similarities and overlaps between cartoons and daily life, and the content of cartoons should be carefully selected. It is stated that cartoons provide gains such as supporting children's creativity and developing imagination, gaining experience, encountering rich stimuli through sound and image, and creating behavior patterns through modeling (Oruç, et al., 2011). In addition, movies have an effective place in regulating children's emotions (Yılmaz-Bursa, 2024). Cartoons, which

are extremely effective in conveying positive or negative thoughts, feelings and behaviors to young children, are also effective in values education. In the colorful world created with sound and image, children have fun and have a good time while identifying with the heroes and forming correct and good behavior patterns.

Considering the readiness levels of children in the younger age group, the fact that they are in the concrete operations period affects many choices. The fact that children in the lower age groups mainly encounter concrete values seems to be effective in achieving the goals of values education (Bursa & Çengelci Köse, 2017). In addition, it is important to concretize the values education. One of the important materials that can be used in this regard is cartoons. While trying to transfer values to children, especially in primary school age, through indoctrination does not create permanent learning, teaching through concretizing materials such as cartoons can provide a more permanent learning opportunity. There are some studies in the literature that try to establish a connection between cartoons and values education. There are many studies in which many cartoons, especially cartoons such as Niloya, Keloğlan, Rafadan Tayfa, Ramazan Tayfa, and Kral Şakir, were examined in terms of values and which values they mainly include were tried to be discovered (Ay, 2021; Kadan & Aral, 2017; Karaca, 2019; Karakuş, 2015; Özyürek, et al., 2018; Sadioğlu, et al., 2018; Sevim, 2018; Yener, et al., 2021). Abdullah (2023) conducted an education with Malaysian preschool children using the cartoon series named Doraemon, and as a result, he revealed that children improved in distinguishing between good and bad values. Some studies have examined the use and gains of cartoons or short animated films on issues such as social problems and values education (Brown & Lindvall, 2019; Oregui, et al., 2019). When the literature is examined, it is seen that cartoons are analyzed in different ways in almost all of the studies on values education and cartoons, and it is tried to classify which values the analyzed cartoons cover. In the literature, there are almost no studies in which cartoons are used as a teaching material that aims to realize values education and then the data related to this teaching are collected. The aim of this study is to determine the contribution of cartoons to values education. In line with this purpose, answers to the following questions were sought:

- What do primary school students think about values education?
- What do primary school students think about the place of cartoons in values education?
- How do primary school students evaluate the cartoons they watch in the context of values education?
- What do primary school students think about the values in the cartoons they watch?

2. Method

2.1. Research Design

In this study, which was conducted in accordance with the qualitative research approach, the opinions of primary school 1st grade students on the contribution of cartoons to values education were determined. This study was conducted in accordance with the basic qualitative research method. Qualitative research can be defined as “research in which qualitative data collection techniques such as observation, interview and document analysis are used and a qualitative process is followed to reveal perceptions and events in a realistic and holistic way in a natural environment” (Yıldırım & Şimşek, 2013). The common aim of all qualitative research is to reveal how people understand their lives and experiences. The aim of the basic qualitative research design is to interpret these understandings (Merriam, 2009). With this design, it is generally aimed to reveal the semantic structures that the participants have about the research topic and to provide interpretation of this structure from various aspects. In this study, it was tried to determine the opinions of first grade primary school students about the contribution of the eight-part cartoon “Değerler Takımı”, which they watched during the implementation phase, to values education.

2.2. Participants

The study was conducted in a full-day public primary school in a district not located in the center of a metropolitan city in the Mediterranean Region of Turkey. The participants of the study consisted of 10 first grade students of this school. In determining the participants of the study, purposeful sampling methods were used in accordance with the qualitative research approach. Participants were determined in accordance with criterion sampling, which is one of the purposeful sampling techniques (Yıldırım & Şimşek, 2013). The criteria taken into consideration were whether they had watched this cartoon series before, whether they were of different genders, and whether they and their families approved their participation in the study. In this direction, 10 first grade students who had not watched the cartoon “Değerler Takımı” before constituted the study group of the research. The inclusion of the students in the study was based on voluntariness and it was stated that they could leave the study at any time they wanted. Verbal and written permission was obtained from the students participating in the study and their parents. In addition, all students in the study were given code names as S1, S2, S3..... Information about the participants is given in Table 1.

Table 8.

Participation Information

Student	Age	Gender	Number of Siblings
S1	6	Male	1
S2	7	Female	1
S3	7	Female	0
S4	7	Male	0
S5	7	Female	2
S6	7	Male	1
S7	6	Female	0
S8	7	Male	3
S9	7	Male	1
S10	6	Female	1

2.3. Implementation Process

In the implementation process of the study, the cartoon series named “Değerler Takımı” was used. With the approval of the Ministry of National Education, the cartoon “Değerler Takımı”, which was prepared within the scope of SEDEP (Seljuk Values Education Project) and included the values of responsibility, self-control, love, honesty, justice, respect, helpfulness and patience respectively, was used. The episodes were shown weekly to 10 first grade students who had never watched this cartoon before. The first three episodes of the cartoon “Değerler Takımı”, which consists of eight episodes and has a viewing time of 8-10 minutes, were watched for one week, and the next five episodes were watched as two episodes per week. Semi-structured interviews were conducted with the students after the viewings. Information about the implementation process of the study is given in Table 2.

Table 9.

Implementation Process Information

Episode Names	Episode Viewing Time	Dates
Responsibility	9:22	18-22.11.2024
Self-control	8:48	25-29.11.2024
Love	8:24	02-06.12.2024
Honesty	7:38	09-13.12.2024

Justice	9:23	09-13.12.2024
Being Respectful	8:37	16-20.12.2024
Helpfulness	9:40	16-20.12.2024
Being Patient	8:31	23-27.12.2024

Each episode of the cartoon series is based on the core value that gives the episode its name and the behaviors associated with this value. In the Responsibility section, the following points are briefly mentioned: sense of duty, disciplining behavior, bearing consequences, keeping promises and social responsibilities. In the section on self-control, the topics of controlling one's own behavior (gaining self-control), setting goals, making plans to reach these goals and implementing the plan are included. In the Love section, the direct message of love is given with the expressions "The world is more beautiful with love, everyone should show love to each other, treat each other well" and Yunus Emre's "Let's love, let's be loved". The topics briefly mentioned in the honesty section are as follows: The importance of honesty, the role of honesty in trustworthy human relations, spiritual inner peace, social respectability gained through honesty. The value of honesty is directly stated with the expression "Honesty is the essence of man". The points mentioned in the Justice section are as follows: Equality, fair behavior, distinguishing between right and wrong, correcting wrongs. A direct message is given with the expression "Justice is to give the right to the righteous, to be decisive and measured. In the section on being respectful, attention is drawn to the following issues: Respect for people and other living beings, respect for the environment, respect for differences, empathy. The message that respect means not offending anyone and not disturbing others is given directly. The statements in the section on benevolence such as "The giving hand is better than the receiving hand", "Stinginess had darkened my heart, I realized how happy I was when I shared, how peaceful I felt when I helped. I helped someone and a strange happiness arose in me." are also statements that draw attention to the importance and effects of cooperation. Finally, in the section on being patient, the statements "The future belongs to those who are patient, not those who give up", "The fruit of patience is sweet. Sometimes we have to suffer hardship to achieve happiness." draw attention to the value of patience.

2.4. Data Collection and Analysis

The research data were obtained through semi-structured interviews with the students. Semi-structured interviews provide the opportunity to ask alternative questions, to conduct more in-depth interviews, and to ask alternative deepening questions against new situations that arise during the interview (Yıldırım & Şimşek, 2013). In this context, the draft interview questions created by the researcher were presented to the opinions of two experts, one of whom has a doctorate degree in values education and the other in child development. The draft questions were updated within the framework of the feedback received on issues such as the appropriateness of the questions for the age group and the creation of questions that would allow understanding value development. The interview questions were finalized. The data obtained through the semi-structured interview questions consisting of eight questions directed to the students within the scope of the research were analyzed inductively. In inductive analysis, the data are coded and classified respectively, and the relationship between concepts and texts is revealed by comparing the concepts underlying the data through coding. In this context, in inductive analysis, the researcher tries to code the collected data and create a whole by establishing meaningful relationships (Glesne, 2012). Nvivo14 qualitative data analysis package program was used to analyze the data collected in this study.

2.5. Ethics and Trustworthiness

In order to ensure the credibility of this study, the data obtained through interviews were first examined by a different researcher independent of the study. A PhD researcher with experience in qualitative research examined some of the study data and a high level of agreement between the coders was found. During the writing of the study findings, direct

quotations from the interviews were included. The students were reminded that they had the right to withdraw from the study at any time during the research, and it was stated that no one's identity information would be deciphered within the scope of the study and that everyone would be included in the quotations with a code name. The written consent of each student participating in the study and the student's parents was obtained and they were asked to fill out the voluntary participation form and the parental consent form (Yıldırım & Şimşek, 2013). For the ethical dimension of the research, written permission was obtained from the relevant institutions for the implementation of the research. In this context, permission was obtained from Anadolu University Social and Human Sciences Scientific Research and Publication Ethics Committee with the decision document dated 26/11/2024 and protocol number 813229.

3. Findings

In this section of the study, the findings obtained through the analysis of the data are presented.

3.1. Students' Definitions of Values

One of the questions posed in the interviews with the participant students included in the study was "What do you think value is? ", S1: "goodness", S2: "respect", S3: "our important feelings", S4: "respect, love", S5: "feelings that are valuable to us", S6: "telling the truth even if our parents are angry, that is, honesty", S7: "behaving well", S8: "things that are right", S9: "good things that my teacher tells me", S10: "things that adults say well done". Participants' definitions of value are given in Table 3.

Table 10.

Definitons of Values

Participant	Examples of Participant Answers
S1	I think value means goodness
S2	Value means respect, teacher
S3	Our important feelings can be values
S4	Respect and love can be values Respect and love are values
S5	Feelings that are valuable to us
S6	Even if our parents are angry, telling the truth, that is, honesty
S7	Good behavior
S8	Things that are right
S9	Something good that my teacher told me
S10	Things that adults say well done

As seen in Table 3, based on these answers, these young children have different ideas about what a value is in their minds as a result of what they see, hear and experience from their environment. In general, it has been determined that they have the idea that values are positive, create important and valuable feelings for themselves, and are behaviors that should be done.

3.2. Students' Definitions of Values Education

Another question of the research was "What do you think values education is? Who carries out values education?" participants S1 "It is teaching values, teachers do it.", S2 "Teaching to be respectful, our mother, father and teacher do it.", S3 "My teacher tells me something important, my teacher tells me.", S4 "Learning the right behaviors, our parents and teachers teach us.", S5 "Learning good things, my mother and teacher teach me. ", S6 "My mother and father and my teacher teach me the right behaviors I should always do.", S7 "My teacher teaches me to be nice to everyone and to my friends, not to fight.", S8 "To always tell the truth, not to say bad words, my mother tells me and my teacher tells me at school. ",S9

"What my grandfather said, then my mother, then my father, our family teaches us.", S10 "To know what my teacher says well done, my teacher teaches me". Participants' definitions of values education are given in Table 4.

Table 11.

Definitions of Values Education

Participant	Examples of Participant Answers
S1	Teaching values
S2	Teaching to be respectful
S3	My teacher telling me something important
S4	Learning the right behaviors
S5	Learning what is good
S6	Telling me the right behaviors I should always do
S7	Being good to everyone and to my friends, not fighting
S8	Always telling the truth, not saying bad words
S9	What my grandfather, then my mother, then my father said
S10	Knowing what my teacher said well done

When Table 4 is examined, it is seen that while the participant students generally see values education as positive behaviors that teachers explain and teach at school, they also think of it as an education given at home, especially mother-centered. In line with this information, it is also seen that the family at home and the teacher at school play an important role in values education. Children identify their parents and teachers as role-models and act with the desire to "be like them" or "be approved by the role-model". It is of great importance that adults' words and behaviors are consistent.

3.3. Children's Views on Cartoons

In response to the questions "What do you think about cartoons? Which cartoons do you watch?" posed within the scope of the research, S1 "Cartoons teach children something, they teach them to be good people, I watch Teen Titans Go!", S2 "Teacher, cartoons help us to have fun and have a good time, I watch Niloya.", S3 "Sometimes we can learn something from cartoons. I learned about historical artifacts from Istanbul Muhafızları. I watch Istanbul Muhafızları, Kratt Kardeşler.", S4 "Cartoons show good and bad ones, teacher. I watch Efsane Maymunlar, I am happy when the ones who behave badly always lose.", S5 "We learn good things from them, I learn to help others. I always watch Rafadan Tayfa.", S6 "They teach me to be good. I like Rafadan Tayfa very much.", S7 "I learn new things when I watch them. I like Elif'in Düşleri very much, teacher, I learn new things about food from it and I have fun.", S8 "I learn lessons, teacher, math. There is Pırlı, I watch it, there are always numbers.", S9 "It teaches the right things and the songs are very entertaining. I watch Kaplan Daniel'in Dünyası.", S10 "I learned to take good care of the world, they are also children but they always save the world, I watch MeteoHeroes." Students' opinions on cartoons are given in Table 5.

Table 12.

Children's Views on Cartoons

Participant	Examples of Participant Answers
S1	Cartoons teach children something, they teach them to be good people.
S2	Teacher, cartoons are fun and they give us a good time.
S3	Sometimes we can learn something from cartoons. I learned about historical artifacts from Istanbul Guards.
S4	Cartoons show good and bad people, teacher. I am happy when the bad ones always lose.

S5	We learn good things from them, I learn to help others.
S6	They teach me to be good
S7	I learn new things when I watch them. I like Elif's Dreams very much, teacher, I learn new things about food from it and I have fun.
S8	I learn math, teacher. I watch Pırl, there are always numbers.
S9	She teaches the right things and her songs are very entertaining.
S10	I learned to take care of the Earth, they are children too, but they always save the Earth.

Based on the answers given in Table 5, students see cartoons as a means of both learning something and having fun and a good time. The negative elements in the cartoons that children watch also cause children to exhibit negative behaviors. Cartoons provide many positive contributions when they are prepared with the right and good content. For this reason, the behavior and speech of the heroes in the cartoon should overlap with the child's daily life. When we look at the cartoons they watch, it is seen that each of them is prepared for different purposes and made available to children. Thanks to this diversity, content compatible with each subject and interest can be found and used in accordance with its purpose.

3.4. Opinions on the Role of Cartoons in Values Education

In response to the question "What do you think the place of cartoons in values education can be?", S1 said "Thanks to the heroes in cartoons, we learn good behaviors and we are not bored.", S2 said "It makes us laugh and makes us learn good behaviors and how to behave. ", S3 "I act like the heroes in the cartoon, I learn the truth. It's fun.", S4 "It teaches us to behave well, I like cartoons.", S5 "Teacher, you teach us to behave well with cartoons, I never get bored.", S6 "It shows good people, teacher, I want to be a good person like them.", S7 "It tells the right things well.", S8 "I learn new things when I watch cartoons, I am happy.", S9 "I learn to behave nicely and my brother learns it too.", S10 "It teaches us to speak well, not to swear, and not to fight. Students' opinions on the place of cartoons in values education are given in Table 6.

Table 13.

Children's Views on the Place of Cartoons in Values Education

Participant	Examples of Participant Answers
S1	Thanks to the heroes in cartoons, we learn good behavior and we don't get bored.
S2	They make us laugh and make us learn good behavior and how to behave.
S3	I behave like the heroes in the cartoon, I learn the truth, it's fun.
S4	It teaches us to behave well, I like cartoons.
S5	Teacher, you tell us how to behave well with cartoons, I never get bored.
S6	It shows good people, teacher, I want to be a good person like them.
S7	It tells the right things well.
S8	When I watch cartoons, I learn new things, I am happy.
S9	I learn to behave nicely and my brother learns it too.
S10	My teacher teaches us to speak well, not to swear, not to fight.

According to the answers given in Table 6, children see cartoons as a means of learning new information. When cartoons are prepared with the right and rich content, they provide easy access to the child's world of thought and emotion. Once access to the child's world is provided, the process of transferring values and making behaviors in the desired direction becomes both easier and enjoyable learning takes place. Children learn through social learning and role-

modeling; therefore, it is necessary to pay attention to the values taught through cartoon characters.

3.5. Students' Views on the Implementation Process

In line with the research, the participant students were asked "What are your feelings and thoughts about the "Değerler Takımı" cartoon you watched?", S1 said "This cartoon teaches positive behaviors. Being responsible, helping our loved ones, being respectful to our environment.", S2 "It teaches behaviors such as help, love and truthfulness, teacher.", S3 "I liked the Değerler Takımı very much. I learned a lot from it, it shows good things.", S4 "It teaches good things, I always watch them now.", S5 "I learned to behave nicely from them, teacher.", S6 "It teaches to be a good person, it tells good feelings.", S7 "It told us the right things and it was very nice, let's watch it again, teacher." S8 "Teacher, I learned to be fair and respectful and not to forget my work, can I watch it at home, teacher?", S9 "It taught me to behave well, teacher, let my brother watch it too, let him learn good things, teacher.", S10 "Teacher, I learned to be patient and to help everyone like those children." Students' views on the implementation process are shown in Table 7.

Table 14.

Students' Views on the Implementation Process

Participant	Examples of Participant Answers
S1	This cartoon teaches positive behavior. Being responsible, helping our loved ones, respecting our environment.
S2	It teaches behaviors such as help, love and truthfulness.
S3	I like the Değerler Takımı very much, I learned a lot from it, it shows good things.
S4	It teaches good things, I always watch them now.
S5	I learned good behavior from them, teacher.
S6	It teaches us to be good people, it shows good emotions.
S7	He told us the right things and it was very good, let's watch it again, teacher.
S8	Teacher, I learned to be fair and respectful and not to forget my work, can I watch it at home, teacher?
S9	It taught me to behave well, teacher, let my brother watch it and learn good things, teacher.
S10	Teacher, I learned to be patient and to help everyone like those children.

When Table 7 is examined, it is determined that the children developed a positive perspective towards the Değerler Takımı cartoon, which they had never watched before and watched for the first time within the scope of the research. It is noticed that they gained awareness about the values in the content of the cartoon and had a pleasant learning experience. It is seen that they liked this cartoon, which was prepared in accordance with their own world and had a clean content, they were able to understand and interpret the messages that were tried to be given with this cartoon and they were able to recommend it to younger children like themselves.

To the question "Which values were mentioned in the cartoon?", S1 answered "Honesty, love, respect, justice, responsibility.", S2 answered "Benevolence, love, respect, honesty.", S3 answered "Patience, love, respect, self-control, justice, honesty, responsibility.", S4 answered "Love, respect, honesty, patience, benevolence.", S5 answered "Responsibility, self-control, love, respect, justice, patience. ", S6 "Respect, love, being helpful, being honest, being patient.", S7 "Being fair, being honest, love, respect, responsibility.", S8 "Being patient, love, respect, responsibility, justice, self-control.", S9 "Self-control, love, being respectful,

honesty, being patient.", S10 "Love, patience, respect, being honest, being fair, being helpful." When the opinions were analyzed, it was seen that the students frequently mentioned the values of love, respect and honesty, while they mentioned values such as self-control and justice less frequently. Children make sense of what they watch by establishing a relationship between the cartoons they watch and their daily lives. When we look at the answers given by children, love and respect values are mentioned the most, while self-control value is mentioned the least. While children constantly hear and see the values of love and respect in social life, they are not exposed to the value of self-control. Children who are regularly motivated by extrinsic factors (reward, punishment...) develop sensitivity to extrinsic factors and experience conditioning, while internal control, i.e. self-control, cannot develop. For this reason, it is necessary to provide children with intrinsic motivation instead of constantly using factors that will provide extrinsic motivation. It is observed that children who responded to the value of responsibility are aware of their responsibilities in their daily lives and behave accordingly. While the values included in children's lives gain more meaning, the behavioral changes brought about by these values become permanent.

3.5. Students' Opinions on the Contribution of the Cartoon Used in the Implementation Process to Values Education

The participant students were asked the question "What kind of an effect did this cartoon have on you?" within the scope of the research. The participants answered this question as follows: S1 "I stopped fighting with my friends, I learned to keep the environment clean.", S2 "I learned that helping others makes others happy, so I always help them.", S3 "I learned to be responsible, teacher, we even made a responsibility corner in my room.", S4 "Teacher, I became more patient while doing my homework.", S5 "Teacher, everyone at home does their own duties, and I became helpful.", S6 "I learned to be a good child, teacher, I picked up the garbage on the floor, and then I turned off the water in the toilet because it was running for free.", S7 "Teacher, I learned to be patient, I didn't push anyone on the stairs today, I waited.", S8 "I am fair when I play games with my friends, teacher, being fair is a good thing.", S9 "Teacher, I never hit anyone anymore, I play well, teacher, I always tell the truth.", S10 "I learned that it is good to help, to be patient and to tell the truth, teacher."

When the opinions were examined, it was determined that the participant students were influenced by the heroes in the Değerler Takımı cartoon, which they had never watched before and watched for the first time within the scope of the research, and that they imitated their behaviors by taking these heroes as role-models. Children who took the cartoon characters as role models started to behave and think like them. Children who encountered the value of responsibility for the first time in this cartoon gained a perspective on what responsibility is and how responsible individuals behave and tried to put this into practice in their own lives. Realizing that honesty is an important value, they started to make it a behavior to tell the truth and act honestly, regardless of the consequences. The impatient behaviors of children in this age group, the inability to wait for their turn, the behavior of wanting everything to happen right away, changed with the effect of learning patience and knowing that everything achieved as a result of patience will be better and started to change in a positive direction. Finally, students' suggestions regarding the implementation process were received. These opinions are given in Table 8.

Table 8.*Students' Suggestions Regarding the Implementation Process*

Participant	Examples of Participant Answers
S1	Let's have more episodes of the Değerler Takımı.
S2	Let's always watch cartoons like this that talk about goodness and good things.
S3	Teacher, let's have more of these cartoons.
S4	I like the heroes here very much and I want more of them.
S5	Let them make more of this cartoon, teacher.
S6	Teacher, there should be other episodes that tell good things.
S7	This is too little, teacher, let there be more.
S8	I like it very much too, let's watch it more, teacher.
S9	Let's have more of these things that tell us good things, teacher, okay?
S10	These were very good, but let's make them longer, teacher, so they don't end too soon.

When Table 8 is examined, it is seen that the students expressed that they liked the Değerler Takımı very much, that they would like to have more episodes, that the episodes should be longer, and that there should be more cartoons with content like this cartoon. During the implementation period, it was determined that children identified themselves with cartoon heroes and started to behave, speak and think like them. This situation enabled the concretization of these values, most of which are abstract, through heroes.

4. Discussion, Conclusion and Recommendations

The aim of this study, which was conducted in accordance with the qualitative research method, is to determine the contribution of cartoons to values education. In line with this purpose, five boys and five girls who had never watched the Değerler Takımı cartoon before, a total of 10 first grade students were made to watch this cartoon in the determined application process and the opinions of the students were taken. Some basic conclusions were reached based on the findings obtained as a result of the research. The results of the research show that cartoons have a very important effect on children's thoughts, feelings, perspectives and behaviors. Cartoons prepared with positive content including values and suitable for children's age group increase positive thoughts and behaviors in children. In support of this result, some studies in the literature emphasize that the use of cartoons and short animated films allows children to witness social problems as well as value development (Brown & Lindvall, 2019; Oregui, et al., 2019). When teaching values to children in this age group, the active use of cartoons rather than a method such as indoctrination, in which the student is passive and the teacher is active, can yield positive results. In support of this result, Oruç et al. (2011) stated that cartoons provide gains such as supporting children's creativity and developing imagination, gaining experience, encountering rich stimuli through sound and image, and creating behavior patterns through modeling.

According to another result of the study, children have an idea about the values they see, hear and experience in their daily lives. Children should be given more opportunities to recognize and experience many social, national and universal values. It is thought that the more values children meet and learn correctly, the more positive their positive behaviors will increase. Similarly, Abdullah (2023) conducted a study on values education through cartoons with Malaysian children and concluded that children recognized new values and categorized these values as good or bad. One of the elements underlying the constructivist education approach is experience. Immersing children in new experiences has a great positive effect on their learning (Süral, 2024). Therefore, cartoons can also be seen as a process of gaining experience for children.

Another result of the research is that the eight values in the Değerler Takımı cartoon are among the ten root values determined by the Ministry of National Education, and while some of these root values can be defined and exemplified by children, it was determined that they heard some values for the first time. While the values of love and respect, which have an important place in our society, are familiar values for all children, the value of self-control is among the values that most children heard for the first time in this cartoon. In order for children to make sense of values, they need to encounter concrete examples in their daily lives. In the short episodes in the Değerler Takımı cartoon, there are event patterns designed to be suitable for children's daily lives and characters that children can easily encounter in their environment. In this way, the child can easily make connections, make sense of the values conveyed and incorporate them into his/her own life. Similarly, in the study conducted by Kadan and Aral (2017), cartoons frequently watched by preschool and primary school children were determined and the inclusion rates of universal values were examined. As a result of the study, it was concluded that the most common values in cartoons were "respect, cooperation, friendship". The results of this study overlap with the results obtained. In another study conducted by Yaman et al. (2015), the values of truthfulness, friendship, respect, morality and social rules, benevolence, patience, leadership and responsibility were among the values prioritized in the Dede Korkut cartoon. In the study conducted by Karakuş (2015), it was concluded that the values of "love, sensitivity, kindness, tolerance" were frequently included in the cartoon named Niloya. Sevim (2013) examined six domestic and foreign cartoons in his study and as a result, it was determined that the most frequently included and emphasized value in cartoons was the value of "benevolence". As seen in the studies, similar values are frequently emphasized in cartoons. The fact that values such as self-control remain a little more in the background is among the common results reached in many studies. While there may be many reasons for this, cultural factors may help to explain this situation. Especially in societies like Turkey where overprotective family attitudes are high, self-control elements may be expected to be in the background (Yalçın & Tantekin Erden, 2018).

Another result of the study is that children learn through role-modeling. By imitating the thoughts and behaviors of the heroes in the Değerler Takımı cartoon they watch, they create similar behavior and thought patterns adorned with positive values. Similarly, Yorulmaz (2013) states in his study that children imitate the behaviors of cartoon heroes in accordance with the Social Learning theory and shape their own behaviors and characters according to them. In another study, when asked why children model cartoon characters, they expressed the characters' behaviors of being cute and funny, doing good, helping and protecting the homeland (Kaymak & Öğretir Özçelik, 2020).

According to the general results of the study, cartoons play a very important role in values education. In order to keep values alive and transfer them from generation to generation, it is necessary to instill this awareness in children at an early age. The most effective and easiest way to do this is to use materials that attract children's attention such as cartoons in values education. However, at this point, one should be very careful in choosing cartoons. Cartoons that include social, national and universal values to a great extent, that are free from negative behaviors and thought structures, that will not damage children's individual and social identity structures, that are free from slang or bad word groups, and that are prepared in accordance with their purpose should be preferred. In line with this result, Yener et al. (2021) stated that children can encounter positive behaviors such as respect, love, tolerance, solidarity, solidarity, honesty, justice, as well as negative behaviors such as violence, aggression and evil in cartoons prepared for them. In another study, Yağlı (2013) concluded that well-prepared cartoons help children socialize and acquire positive behaviors, while cartoons with negative elements can negatively affect children's intellectual and emotional structure and cause them to exhibit negative behaviors. these results emphasize the selective mission of teachers in the use of cartoons as an educational material.

Based on the results of the study, it is possible to make some suggestions for values education implementation processes, the use of cartoons and possible scientific studies on this subject. These suggestions are as follows:

- It is recommended to use cartoons while providing values education to primary school children.
- It is recommended that the cartoons to be selected should cover social, national and universal values.
- Care should be taken to ensure that the values in the selected cartoons do not remain in the dimension of verbal expression, but are also reflected in the behavior of the heroes.
- Children should be offered experiences that will provide them with the opportunity to recognize and experience more values.
- Cartoons that deal with values both directly and indirectly, such as the Değerler Takımı cartoon, should be prepared.
- It is recommended to include the observation dimension in the studies in which cartoons are used or to conduct studies in which the permanence of the behaviors that start to develop thanks to cartoons can be monitored.

Ethics Committee Approval: For this research, ethical permission was obtained from Anadolu University Social and Human Sciences Scientific Research and Publication Ethics institution with the decision document numbered 813229 dated 26/11/2024.

Peer-review: Externally peer-review.

Author Contributions: The authors contributed equally to the research, authorship, and publication of this article.

Conflict of Interest: The authors declared no potential conflicts of interest with respect to the research, authorship, and publication of this article.

Financial Disclosure: The authors did not receive any financial support for the research, authorship and publication of this article.

Notice of Use of Artificial Intelligence: The authors did not use any artificial intelligence tools in the research, authorship, or publication of this article.

References

- Abdullah, M. A. R. (2023). Learning moral values through cartoons for Malaysian preschool-aged children. *International Journal of Learning, Teaching and Educational Research*, 22(6), 370-394. <https://doi.org/10.26803/ijlter.22.6.20>
- Ay, H. & Yangil, M. K. (2021). Examination of Kral Şakir cartoon movie in terms of values education. *Uşak University Journal of Social Sciences*, 14(2), 45-60.
- Brown, W. J., & Lindvall, T. R. (2019). Green cartoons: toward a pedagogy of the animated parable. *Animation*, 14(3), 235-249. <https://doi.org/10.1177/1746847719881701>
- Bursa, S., & Çengelci Köse, T. (2017). Comparison of Turkish and Canadian social studies curricula in terms of values education. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 7(2), 338-372. <https://doi.org/10.18039/ajesi.333738>
- Cesur, S., & Paker, O. (2007). Television and children: Children's preferences for TV programs. *Electronic Journal of Social Sciences*, 6(19), 106-125.
- Doğanay, A. (2006), "Values Education", in Cemil Öztürk (Ed.), *Life Science and Social Studies Teaching* (pp. 256-287). Pegem Publishing.
- Glesne, C. (2012). *Introduction to qualitative research*. (Translated by Ersoy, A. and Yalçinoğlu, P.). Anı Publishing.
- Gözel, Ü. (2018). Evaluation of life science course curriculum according to teachers' opinions in terms of values education. (Publication No. 517653) [Master's thesis, Aydın Adnan Menderes University]. YÖK National Thesis Center.
- Kadan, G., & Aral, N. (2017). Examining universal values in terms of cartoons. *Journal of Education and Training Research*, 4(6), 104-117.
- Karaca, S. S. (2019). Values education in cartoons, examination of Rafadan Tayfa cartoon in terms of values education. (Publication No. 569927) [Master's thesis, İzmir Kâtip Çelebi University]. YÖK National Thesis Center.
- Karakuş, N. (2015). Evaluation of theme-containing cartoons appealing to preschool period in terms of their contribution to values education (Niloya example). *Journal of Values Education*, 12(30), 251-277.
- Kaymak, N. & Özçelik, A. D. Ö. (2020). A review on universal values: Vikings cartoon example. *Atatürk University Kazım Karabekir Education Faculty Journal*, (41), 26-43. 10.33418/ataunikkefd.733890
- Merriam, S. B. (2009). *Qualitative research: A guide to design and implementation*. Jossey.
- Oregui, E., Aierbe, A., & Bermejo, J. (2019). Habilidad narrativa e identificación de valores y contravalores en dibujos animados por alumnado de Educación Primaria. *Anales de Psicología/Annals of Psychology*, 35(2), 269-279. DOI: 10.6018/analesps.35.2.331441
- Oruç, C., Tecim, E., & Özyürek, H. (2011). Role modeling and cartoons in personality development of preschool children. *Ekev Academy Journal*, (15)48, 281-297.
- Özyürek, A., Kaya, B., Yeşil, Z., & Karadaş, İ. (2018). Examination of Keloğlan tales cartoon movie in terms of values. *Karabuk University Journal of Institute of Social Sciences*, 4, 1-11.
- Sadioğlu, Ö., Turan, M., Dikmen, N., Yılmaz, M., Özkan, Y. (2018). Cartoons in teaching values: Rafadan Tayfa example. *Journal of Inonu University Faculty of Education*, 19(3), 240-251. <https://doi.org/10.17679/inuefd.333173>.
- Sevim, Z. (2013). Comparison of cartoons in terms of values education. (Publication No. 344660) [Master's thesis, Uşak University]. YÖK National Thesis Center.

- Süral, S. (2024). The effects of constructivist learning approach on education programs. Journal of National Education Academy, 8(2), 174-181. <https://doi.org/10.32960/uead.1524590>
- Şentürk, H. (2010). The role of education, religion and values in personality development. Journal of Education, Training and Science Research, 6(18), 50-55.
- Yağlı, A. (2013). The role of cartoons in the education and social development of children: Caillou and Pepee example. International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, 8(10), 707-719. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.5965>
- Yalcin, F., & Erden, F. T. (2018). Risky play in early childhood education: A risk worth taking. İlköğretim Online, 17(4), 1847-1860. <https://doi.org/10.17051/ilkonline.2019.506862>
- Yaman, E., Bayburtlu, F. İ., Tekir, B., & Kırman, S. (2015). Values in Dede Korkut cartoon movie. Journal of Values Education, (13)29, 245-269.
- Yener, Y. Yılmaz, M., & Şen, M. (2021). Value education in cartoons: TRT child example. International Journal of Social Sciences and Education Research, 7(2), 114-128. <https://doi.org/10.24289/ijsser.846419>
- Yıldırım, A. and Şimşek, H. (2013). Qualitative research methods in social sciences. Seçkin Publishing.
- Yılmaz Bursa, G. (2024). Negative emotions in children's drawings and their emotion regulation strategies. Anadolu Journal of Educational Sciences International, 14(1), 265-283. <https://doi.org/10.18039/ajesi.1315238>
- Yorulmaz, B. (2013). Evaluation of Caillou cartoon movie in terms of religion and values education. Religious Science Journal, 49(3), 127-143.

İletişim/Correspondence

Kübra TAŞ

kubrakubuk@hotmail.com

Doç. Dr. Sercan BURSA

sercanbursa@anadolu.edu.tr